

ek

aggasztó ötletnek a asok

(Rador.) A zavargá- ötletnek. A rablások n a tartományi fő- met növeli, hogy a kappják fizetésüket s kötelességüket.

kormánya is fel- kötségetvetését

3. A Havas távirati szerint a washingtoni Roosevelt elnökleté- z egyes tagállamok zták, hogy az Egye- anyának, valamint annak emelnie kell gyverkezésre szánt

kérni fogja a parla- a hadügyi költség- árral, a tengerészeti 00 millió dollárral. ment a napokban fog elnök indítványa fe-

női esküdt fog h-bébi elrablásával mannt felett

(Rador.) A Flemming- dttbíroság a Haupt- gyalásán kisorsolta az t 6 férfi és 4 asszony gh megjelent a tar- artama alatt Haupt- utan viselkedett.

ellenzék és ene az amerikai n, ha belepne vevetsége

3. (Rador.) Macnay us ellenzék vezére ki- hisz a kormány szán- Allamoknak a Népszá- t illetőleg. Ez a terv mat adna a republi- támadást intézzen llen.

öltött a malária- eyionban

(Rador.) Ceylonból ért a malária-járvány t öltött. A kórházak atóságok minden óvín- k bizonyult. Az orvos- ket követnek el. Egy megbetegedett maláriá- betegeit, míg holtan

két embert restli autó

január 3. A Stefan- sarga kerület egy te- nica Alexandru sofőr ita Aurel 19 éves fia- v körül fiatal leányt. erült még kideríteni. k. A soffort letartóz-

szövetkezet

25. Műbutor, épület, rendezés, kárpitos és sőrendül kivitelben.

nyv- és Lapkiadó H. T. ada Baron L. Pop 18: ni: 9-77.

szurati

Taxa postala plátte in num. No. 224713/929. D1 Rámásetter Róbert Disztér 2., I. em. 10. Telefon: 9-71 Havonta 110, ne Avre 800, egészé Adiro: Havonta Aláve 12, egészí Adások díjzabás KELET" az erde... sóság egyetlen politikai naplaja. Okkeink utánnomását csak a for- és megjelölésével engedjük meg

D1 Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Ara 5 lej Szombat, 1935. január 5. 5695. EV. SEBAT 1. XVIII. EVF. 4. SZAM.

A berlini demonstráció

A berlini állami Operában tegnap este va- logatott társaság gyűlt egybe.

Megjelentek a nagy cécón Hitler és Gö- ring, a vezérli tábrónokok, a csoportvezetők, a rendőrség vezetői, szóval az egész mezai had vezérkara, annak demonstrálására, hogy szemben a külföld másirányu értesüléseivel: direkt egyetértés dühöng a Harmadik Biro- dalom bitorló urai között.

A demonstráció valóban teátrálisan volt megrendezve, annál is inkább, mert színház- ban, mégpedig az Operában játszódtott le.

De éppen mert ilyen teátrális volt, nem volt egyéb színházi előadásnál.

Az egész komédia arra ment ki, hogy a saarvidéki lakosságot befolyásolja, ahol az emberek még nagyon jól emlékeznek a ju- nius 30-iki „egyetértésre“, amikor is néhány száz nácivezért bunkéztak le Hitler hóhérai.

A berendelt paraucsnokok természetesen megjelentek a demonstráción, mert nem akarták megkockáztatni egy újabb június 30-ika rájuk végzetes lehetőségét.

Ott voltak a náci Síséra-hadának összes korifeusai, csak éppen maga a német nép, az éhező és lázadó tömegek, a legylilkot nemzeti szocialisták nem voltak jelen.

Lehet, hogy a berlini demonstráció külső- ségi hatásosak voltak, de immár a világ közvéleményét nem tévesztik meg.

A világ nagyon jól tudja, hogy a „purifi- káló“ akció, amelyet Hitler csak Schacht befolyására halasztott el, nem fog elmaradni, sőt az eddigiekénél is borzalmasabban fog fellángolni, ha majd a saarvidéki népszava- zás lezajlik s elmúlik a német nemzeti má- mornak az az utolsó fázisa, melyet a saar- vidéki népszavazással még úgy, ahogy fel lehetett szítani.

Akár visszakerül a Saarvidék Németor- szághoz, akár nem: az agitációs frázisok és lehetőségek utolsó tartalékai a népszavazás után önmaguktól emésztődnek majd fel s akkor csupán a rideg realitások fogják do- minálni a németországi életet.

Ezek a realitások fel fogják ébreszteni a német népet nemzeti mámorából. A saarvi- déki népszavazás lezajlásával a nemzeti de- magógia bőségszaruja ki fog apadni, az egyetlen bőségszaru, amivel a hitlerista Né- metország rendelkezik.

S akkor el fog kezdődni az a purifikációs munka, amelyet Hitler, tekintettel a Saar- népszavazásra elhalasztott, de ez a purifi- káció nem felülről lefelé, hanem alulról fel- felé fog haladni.

The Times

A The Times ünnepe az egyetemes újsá- írás ünnepe.

A modern újságírásé, melyet a technikai fejlődés, a távolságok megszűnése és az írástudás terjedésével az államban az ötökök hatalommal növekedett.

A szociális és nemzeti mozgalmak kora szülte: mindenütt kellett, mindenkinek szük- sége volt rá.

Az uralkodó rétegek és az elnyomott osz- tályok, a leigázó népek és a leigázottak egy- aránt rajta keresztül lélegzettek.

A sajtó volt a tömegek és az uralkodó ré- tegek hangja.

Voltak lapok — közöttük a The Temps — melyek 150 év alatt világnagysággá nőt- ték ki magukat.

De ez a növekedés nem a lapnak, nem az alapítónak, hanem mindig a kornak az ér- deme, amely kitermelte és mindig a munka- erőnek, az újságírói munkának, mely erede- livé, népszerűvé és komollyá tette.

Százötven év alatt öt újságíró generáció élte át a The Timest.

Es ez az öt újságírógeneráció, mely ele- ven látója és eleven szöcsöve volt minden- denek a világn, ami történt — az emberi- séget és a közt szolgálta, akármilyen for- mában is, annak a nagy trósztnak a bér- munkásaként, mely a nagyság és a világnir minden előnyét és örömét élvezi.

A The Times nagyhatalom lett, „talán olyan nagy, mint a Mississippi“.

De most, amikor az alapító Walterekről, utódjaikról és a jogutód részvénytársaságról beszélnek, elfelejtene beszélni arról a mun- kásról, aki jól vagy rosszul fizetve, egy éle-

Madgearu Badacsonyban fog vadászni,

de cáfolja, hogy regáti maniuista szervezkedést csinálna

Bucuresti-Bukarest, január 4. Mihalache, aki ma érkezik vissza birtokáról a fővárosba, megbeszélést fog tartani Madgearuval, a párt vezértitkárával, Madgearu aztán Erdélybe utazik, ahol Badacin környékén a Pop Jonel által rendezett vadászaton vesz részt.

Madgearu levelet intézett a fővárosi lapok- hoz, melyben tulzásoknak minősíti egy lap hi- réit, mely „A regáti maniuista-szervezet“ cím alatt foglalkozik az ő meghívásával a vadá- szatra. Madgearu megállapítja, hogy ez a cikk zavart akar kelteni. Mint a párt titkára leszögezi, hogy nincsenek zavarok a párt

szervezeteinek kebelében. A megyei szerveze- tek jelenleg jelentéseken dolgoznak a párt- program összeállítására vonatkozólag, ami- nek ügyében a központ véleményüket kérte. E szervezetek várják a központi végrehajtó- bizottság határozatát a programot és a sta- tutumjavaslatokat illetőleg, ami az országos kongresszus naprendjét fogják képezni. Ha a párt egyes tagjai, akik elégedetlenek a helyzettel, vagy mások, akik ki lettek zárva a párt kebeléből, mozgolódnak, azt hiszen ilyen fontossággal nem bíró esetek nem kell hogy foglalkoztassák a sajtót.

Bratianu György vasárnap már be- jelenti az Averescu párttal való együttműködését

Egészen széles együttműködési frontot dolgoz ki a két pártvezér

Bucuresti-Bukarest, január 4. (Az Uj Ke- let tud.) Annak idején beszámolt róla az Uj Kelet, hogy Averescu marsall és Bratianu György pártjai között komoly tárgyalás indultak meg, amelyek a két párt közös ak- cióprogramjának megállapítására vonatkoz- tak. Az együttműködésre vonatkozó tárgya- lások nagy feltűnést keltek Bukarest poli- tikai körében, mert bizonyos célkitűzések te- kintetében Bratianu és Averescu már régen közös platformon mozognak.

A politikai életnek kétségtelenül szenzá- ciója, hogy Bratianu György vasárnap Iasi- ban tart nagy politikai expozét és ebben ez- uttal először fog beszélni a két párt közötti kapcsolatokról. A Curentul megállapítja,

hogy Bratianu György és Averescu előzetes- sez állapodtak meg abban, hogy a jasi párt- gyűlésen nyilvánosságra hozzák a közeledést. Bratianuak a fővárosba való visszatérése után Averescu és az ifj liberálisok vezére újra találkozni fognak és a lap szerint nincs kizárva, hogy ez a megbeszélés már a két párt közti fúzió lehetőségét fogja felvetni.

Averescanus körökben nem tartják össze- egyeztetetetlennek a két párt programját, melynek most legfontosabb részét az alkot- mányreform és az ezzel kapcsolatos kérdések képezik. Mindenesetre még korai volna a fu- zióról, mint befejezett tényről beszélni, de kétségtelen, hogy a két párt együttműkö- de egészen széles fronton lesz kiépitve.

Angliában azt hiszik, hogy a saarvidéki szavazók többsége a Németországhoz való csatlakozás mellett fog szavazni

Náci-vezetőségi demonstráció a berlini Operában

London, január 4. A Reuter távirati iroda a Saar-vidékre küldte egyik munka- társát, hogy tájékozzódjék a várható ered- mény felől. Az újságíró jelentését ma tet- ték közzé. Eszerint bizonyosra vehető, hogy a szavazók többsége a Németország- hoz való csatlakozás mellett fog állást foglalni. Sok a horogkereszt-ellenes sza- vazó, de a nemzeti szocializmus legvérmé- sebben reménykedő ellenfelei sem számol- nak komolyan 40 százaléknál magasabb szavazási eredménnyel, valószínűbb, hogy alig fogják túlhaladni a husz százalékot.

Berlin, január 4. Tegnap délután az Un- ter den Lindenen lévő állami operában nagyszabású vezetőségi manifesztaáció volt, amelyen a birodalom, a párt és a hadsereg legfőbb vezetői jelen voltak. Az ünnepi

aktus során Hess, Hitler helyettese mon- dott beszédet a birodalmi kormány összes tagjai, a birodalmi helytartók, a hadsereg vezényli tábornokai, a párt legfőbb veze- tősége, a csoportvezetők, a rendőrség ve- zetői, a munkafront és a Hitler-ifjak veze- tői előtt, amelyben kifejezésre juttatta — szemben az emigránsközpontokból szárnyrakelt hírekkel — hogy a birodal- om, a párt és a hadsereg összes vezetői egységek Hitler tiszteletében s vezéri parancsainak teljesítésében. Hasonló nagy- szabású vezetői demonstrációra eddig nem volt példa a harmadik birodalomban. Az- ért volt szükség erre, mert a Saar-népszá- vazást valótlán hírekkel akarták befolyá- solni.

ten keresztül róttá a sorokat a lap szerkesz- tőségében.

Lehet, hogy ezekből a szerkesztőkből nagy politikusok, közgazdászok és írók kerültek ki. Hirtelenjében nem tudjuk megmondani, hogy az angol irodalom hány nagysága kezdte pályafutását a The Times hasábján.

De vannak névtelenek is, akik egyszer ta- lán meg felbukkannak, amikor megírják az angol újságírás történetét, hogy aztán nyom- talanul tűnjenek el az életből, míg a The

Times megmarad és a részvénytársaság kasszába gyűlnek a milliók...

A The Times ünnepe az újságíróknak is ünnepe. A sajtó munkásai, akik ilyenkor a világ minden táján és minden kisvárosi re- dekeiben gondolatban az angol kollégákkal paroláznak és eltemetik azt az öt generációt, mely becsülettel végezte munkáját, olyan becsülettel, hogy a The Timesnek világhatal- mat, gazdának pedig sok-sok millió fontot szerzett ezáltal...

Külpolitikai figyelő

Laval Rómában. Amit várva vártunk, de mégis már alig reméltünk, bekövetke- zett. Laval Rómába érkezett. Egész Euró- pa reménye most benne van. Már volt ez így. Amikor a gazdasági béke ügyében hajózott Laval Amerikába. Akkor Laval nem tudta megakadályozni azt a nagy arany-háborút, amely évekre még bizony- talanabbá tette életünket. De nem is aka- dályozhatta meg talán. Most is hatalmas erőkkel áll szemben Laval. Most még is sokkal többet tehet. Most másodszor van olyan helyzetben, hogy nagy sorsfordulá- sokat befolyásolhasson. Most is nehéz, mégis jó helyzetben van. Akkor még is csak reménytelen bizalommal nézett feléje mindenki. Azért bízunk benne akkor, mert nagyon nagy szükségünk volt erre a biza- lomra, de csak alig azért, mert eredményt vártunk. Most pedig tehet valamit, most változtathat, jobb helyzetet teremthet mégis. És így néhány napon belül most el is dől, hogy mit csinál Laval a politikai Európa reményességével.

Mert hát a helyzet teljesen nyílt. A hosszú előzetes megbeszéléseknek a célja az lett volna ugyan, hogy az egyezséget oly közel hozza a megvalósításhoz, hogy Laval római útja, ünnepi utazás legyen csak. Nem így történt. Minden pozitívum nél- külült vonatra Laval. Római tartózkodá- sa alatt kemény harcokat fog kelleni meg- vívnia, mert még semmi sem inteződött el. Ott Rómában dől el minden.

Mindenesetre tisztázódott a helyzet. Látjuk, hogy mindkét részről mit szeret- nének. Egy néhány héttel ezelőtt még azt hittük, hogy a középeurópai egyezség fő- nehézsége az olasz-jugoszláv feszültség. Laval úgysem ki akarta kerülni ezt a ne- hézséget és általános középeurópai pak- tum megkötését ajánlotta, amelyben a résztvevő államok kölcsönösen garantálják határaikat. A meg nem valósított keleti paktum és a locarno-i egyezség gondolata- nak alkalmazása lett volna ez Középeuró- pára. És ekkor tűnt ki, Mussolini gazdasz- kodik régi revíziós politikájához. Hogy a revíziós politikájával szerzett középeurópai befolyását nem akarja eladni afrikai elő- nyökért. Vagy nem szeretné eladni. Kitűnt, hogy Mussolini veszedelmes ügyes tár- gyaló fél, aki mer nagyon sokat kérni és tud nagyon keveset adni. Keserűen is jegy- zi meg az Action Française, hogy könnyű volt Stressemannal tárgyalni, hogy talán még Hitlerrel is könnyebb volna eredményt elérni, mint Mussolinival.

De nem csak azt tudjuk, hogy mit akar- nának a franciák, mit nem akar, vagy nem szeretne Mussolini, de azt is tudjuk egy hét óta, hogy mit akar Mussolini. És egy hét óta most már jobban is látható az olasz ellenjavaslat értelme. Ausztria független- ségét akarná garantáltatni az Ausztriával szomszédos hat hatalommal. Ezzel Romá- niát elválasztaná a másik két kisantant államtól. Nagyon diplomatikus — a szó- nak rossz értelmében — nagyon diploma- tikus manőver ez. A francia szövetségi rendszer meglazítása volna ez és tulajdon- képpen Németországnak tett ajánlat. Azt jelenti, hogy Mussolini Lavalon túlneve a francia szövetségi rendszer meglazításá- ért Hitlerrel az Anschlussról való lemondá- st, vagy annak halasztását kéri. És sem- mi sem jellemezheti jobban Mussolini ma- nőverének értelmét, mint az a kitörő öröm, amellyel a hitleri sajtó az olasz javasla- tot fogadta. Hitler a kisantant egységének megbontásáért szívesen lemondana egy időre az Anschlussról, mint ahogy lemond- ott a lengyel korridorról is egy néhány évre.

Persze közvetítő javaslatokról is beszél a világsajtó, főleg az angol sajtó. Auszt-

ria függetlenségét úgy biztosítják, hogy a francia szövetségi rendszer építése megmaradjon, de az olasz terv tekintetbe vételével. Az Observer szerint az Ausztriával határos hat ország pontosan megjelölt kötelezettségek vállalásával garantálnak Ausztria határainak sérthetlenségét. Franciaország, Anglia és Románia pedig általánosabb természetű garanciát vállalnak. Visszhang nélkül maradt még eddig az a hír és lehet, hogy csak az angol egyezkedési, egyeztető kivánságot tükrözi vissza. Csak az látszik biztosnak, hogy mit akarna Laval és mit Mussolini.

Nagyon távol esik egymástól a két álláspont. És éppen ezért lesz nagy harc Rómában. A megegyezésre pedig csak azért van remény, mert biztosnak látszik, hogy Mussolini nem játszotta még ki utolsó kártyáját, még nem mondta ki az utolsó szót. Eddig még semmit sem akart adni. Ausztria függetlensége neki épp oly fontos, mint Franciaországának. Eddig Mussolini még semmit sem ajánlott fel az afrikai határkiigazításokért, a franciák pénzügyi támogatásáért. Biztos, hogy Mussolini taktikázik.

Mussolini nyújthat előnyöket Franciaországnak a revíziós-politikájáról való lemondás nélkül a leszerelés kérdésében. Talán érdemes volna Lavalnak engedelmeyeket tenni, ha a fegyverkezés kérdésében Olaszországot mindig maga mellett tudhatná. A fegyverek a legerősebb politikai eszközök. Hisz az európai politikai zűrzavar legfőbb oka a német fegyverkezés. Ezen a téren fog engedményeket tenni Mussolini? Mindenesetre mikor a múlt héten ez a kérdés szóba került, Simon angol külügyminiszter hirtelen elhatározta, hogy Mussolininál nem nagyon messze Monte Carloban fogja eltölteni szabadságát. Nem szeretné ő, ha ilyen természetű egyezség jönne létre, amely fegyver lehetne Németország ellen. Ő azt hiszi, hogy meg lehet és meg kell egyezni Németországgal, hogy a fegyverkezések korlátozása megvalósulhasson. Akármint is gondol Mussolini, egész biztos örömmel látja, hogy minden ut megint Rómába vezet.

A tárgyalások most már megindultak, mert most már el kellett utaznia Lavalnak Rómába. A saarvidéki szavazástól már csak egy néhány nap választ el bennünket és ha a Saar-vidék visszakerül Németországhoz, a franciák rosszabb helyzetben lesznek. Inkább lesz szükségük Mussolinire, nem tárgyalhatnak vele oly szabadon. Laval kiválasztotta a számára legmegfelelőbb időpontot. De szüksége is van minden legkisebb előnyre.

Németország és Európa. Hitler és Göring megafolták azokat a híreket, amelyek a nemzeti szocialista vezetők és hadsereg közti nézeteltérésről szóltak. De most már összehasonlíthatatlanul kevesebb érdekűdést kelt Hitler Európában, mint ez előtt. A hitleri Németország mondanivalói már sokkal kevesebb mértékben érdeklik a külföldet, mint ez előtt egy néhány hónappal. Akkor a német mumus, a német káros bizonytalanság érzetet ébresztett mindenben. Nem tudtuk, mit szülhet a barna zűrzavar, nem merre Európa a hitlerizmus bukását sem kívánni, mert a kommunizmus től félt. Még egy néhány hónappal ezelőtt, azt hittük, hogy a hitlerizmust, csak a kommunizták seperhetik el. Ma már tudjuk, hogy nem így van. Ma már nem nagyon érdekli Európát, hogy igazat mond-e Hitler. Tudjuk, hogy Hitler bukását a hadsereg és az egyházak sokkal könnyebben elfogadják, mint a kommunizták. És azt is tudja Európa, hogy így Hitler bukása nem jelentene nagyon nagy változást. A francia külpolitika cinikusai pedig egyenesen örülnek már a hitleri Németországnak. Soha ilyen könnyű nem volt németellenes külpolitikát folytatni, mint most. És mosolyogva hallgatják, hogy egy idő óta a galambszelid németek, hogyan turbékolnak békéről és nézik, hogy milyen ügyetlenül fogják véres kezükbe az olajágot.

Mi természetesen nem nyugodhatunk bele a németországi helyzetbe és reménytelenül tölt el bennünket az, hogy Hitlernek megint cáfolásra akad az alkalma.

R. J.

— Uj elnököt választ Portugália. Lisszabonból jelentik: Február 10-én lesz a portugál elnökválasztás. A kormány jelöltje Corrona eddigi elnök.

Vasárnapi kezdettel:

SELECT MOZGÓ**Paula Wessely és Willy Forst Így végződött egy szerelem...**

(Bécsi bál fős.) rendkívüli, kiváló filmjükben. POMPA! ELEGANCIA! FENY! SZERELEM! MUZSIKA! TANC!

Mit adtak a zsidók Németországnak?

Irtá: Mayer Ebner

Dr Mayer Ebner érdekes potemiát folytat a csernovici „Deutsche Tagepost“ című lappal a német-zsidó kérdéstről. Az alábbi cikkben válaszlal dr Ebner a német lap legutóbbi cikkére:

I.

A mai Németország területein már a germán törzseknek a római tartományokba való bevándorlása és azoknak az elrománizált óslakokkal való egybekeverése előtt éltek zsidók. Konstantin császár Kr. u. 312. december 11-én rendeletet adott ki, melyben kötelezi a kölni zsidókat, hogy mint földbírtokosok városi funkciókat töltsenek be. (Codex Theodosianus 1-16 Tit. 8. Cap. 3 (4). Tehát annak ellenére, hogy a zsidók legalább is olyan bennlakók Németországban, mint a németek, 1500 éves jogfosztottságuk miatt csak a 19. században tudtak hozzájárulni a német kultúra fejlődéséhez és ezt olyan kiadós mértékben és oly kiválóan tették, hogy a fajnémetek ellenszenvét váltották ki.

A zsidó dr Friedrich Julius Stahl volt a szélső jobboldali szárny vezére a porosz parlamentben. Különös módon ez a zsidó igazolta elméletileg a keresztény állam eszméjét és a parlamentben realizálta azt. De a liberálisok élén két zsidó állott: Eduard Lasker és Ludwig Bamberger. A német munkásság helyzetének feljavitásáért Karl Marx, Ferdinand Lassale és Eduard Bernstein nevű zsidók küzdöttek. A fiatal német költárság weimari alkotmányának a zsidó Hugó Preuss volt a szerzője. Walter Rathenau 1914-ben a békéért harcolt, a hadüzenet után azonban megalapította a háborus nyersanyagok osztályát és lehetővé tette, hogy Németország négy évig állja ki gazdaságilag a háborút. Hálából a háború után Németország minden sarkában ezt a nótát dudolták: „Kilt ab der Walter Rathenau, die gottverdamnte Judensau!“ — és csakugyan lemészárolták őt.

A gazdasági élet minden ágában — nemcsak a bankokban és a kereskedelemben, hanem az ipar és a felfedezések különböző területein is — történelmi jelentőségű érdemeket szereztek a zsidók. A német náci-sajtó által szidalmazott Rotschild-család teremtette meg a hosszulejárati államkötelezők rendszerét. A zsidó Albert Ballin építette 14 éven át a német kereskedelmi flottát (Hapag). A háború után a zsidó Warburg szervezte azt újja. A német vasutban a zsidó Bethel Henry Stroussberg, a szállító iparban a zsidó Julius Berger, a bányászásban a Hirsch-konzern, az elektro-gazdaságban Emil Rathenau (AEG) végzett utolsó munkát.

A lengyelországi zsidó Caro a vegyipar terén alkotott nagyot, az aluminium ipart is zsidók teremtették meg: Moritz von Porten és Philipp Rosenthal. Az iparművészet, a papírgyártás, a dohányipar és a könyvkiadás terén Ullstein és Rudolf Mosse végeztek alapvető munkát.

II.

Különösen nagy a zsidók részvétele a német kultúrelében. Tizenhárom német tudós kapta meg a Nobel-díjat: köztük 7 zsidó. (Fritz Haber, Paul Ehrlich, Albert Einstein stb.)

A seizmográf egyik felfedezője a zsidó Markus volt, a galvanoplasztika felfedezője a zsidó Jakoby, a mikrofon feltalálója a zsidó Berliner, a celluloidé a zsidó Marx. A német orvostudomány terén világhírnévre tettek szert Paul Ehrlichen kívül többek között a zsidó Neisser és Wassermann, a vegytan és fizika terén Einsteinon, Haberen és Markuson kívül: Caro és Frank.

Megszámlálhatatlan a kinttett zsidó-származású német írók tömege. Hogy csak néhányat említsünk: Jakob Wassermann, Franz Werfel, Arthur Schnitzler, Döblin, Emil Ludwig, Lion Fauchtwanger, Ernst Toller, Stephan Zweig. Fölösleges kiemelni Haine jelentőségét a német líra és próza számára. A legnagyobb német festő, Max Liebermann. Nemrég tiltották meg, hogy fessen.

A nagy német jogászok közül megemlíthjük a zsidó Jellinekét, Staubot és Schapcót. A zsidó Maximilian Harden, Theodor Wolf és Georg Bernhard korszakot teremtettek a német publicisztikában.

Hány zsidó nevet kellene felhoznunk, kik a német színházat és színházi kritikát fel-foghatalanul magasságba emelték.

Haenisch, a német művészeti miniszter írja „Állam és főiskola“ című munkájában: „Ha kikapsoljuk a színház világából Otto Brahmot és Max Reinhardot, a publicisztikából Theodor Wolfot és Georg Bernhardot, a politikából Lassale, Laskert, Bambergert és Eduard Bernsteint, — nyomban fel tűnjük fogni mennyivel szegényebb volna a mi nemzeti kulturánk a zsidók nélkül.“

Ha ezt mi mondjuk, a Deutsche Tagepost kérdésének nevezi.

Wilhelm Schäfer „A német isten — et levél az én népemhez“ című könyvében ezeket írja:

„Az igazság az, hogy a német zsidók láthatóan segítettek az alkotás élettalajának megtermékenyítésében. Nélkülük a huszadik század elején alig beszélhetünk volna szellemi életéről Németországnak.“

Ha mi mondjuk ezt, a Deutsche Tagepost kérdéssel vádol bennünket.

III.

A Deutsche Tagepost azonban történelmi hamisítástól sem riad vissza, amikor azt

Uj technikával

a vegytisztítás Czinknél nem drágább, csak jobb, mint bárhol.

Amerikai trükkel szöktek meg a börtönből a grivicai kommunista-per tizenöt évre ítélt vádlottai

Egy fogházor volt segítségükre a vádlottaknak szökésükben?

Krajova, január 4. Országos emlékeztetés a grivicai vasúti műhelyek munkásainak kommunista perü, akiket 1933 augusztusában a bukaresti hadbírószék sztrájkra való felbujtásért és mint véres zavargások inszenáldit ítélt el, összesen 365 évi fegyházra. A per fővádlottai: Doncea és Petrescu munkások, akiket életfogytiglani fegyházra ítélt el és Vasilache, aki 20 évi súlyos börtönt kapott, megfellebbezték a hadbírószék elsőfoku ítéletét, úgyhogy a per újratárgyalásra a krajovai hadbírószék elé került. Az újratárgyaláson Doncea és Petrescu büntetését 15-15 évre, Vasilache büntetését pedig 12 évi fegyházra szállították le.

A vádlottak újból fellebbezést jelentettek be, ezt azonban a bukaresti legfőbb katonai bíróság elutasította, úgyhogy az elítéltek megkezdtek büntetésük kitöltését a krajovai fogházban.

Tegnap délelben a hadbírószék börtön parancsnoka értesítette a rendőrséget, valamint a katonai hatóságokat, hogy a három elítelt kommunista: Doncea, Petrescu és Vasilache megszöktek a fogházból.

A szökés körülményeiről a rendőrségnek sikerült a következőket megállapítania: A három rabot egy Stoicasiu nevű or a kórházba kísérte, hogy ott injekciókat kapjanak. Utközben az egyik elítelt rosszullétet szimulált, mire társai kérték az őrt, hogy autón folytathassák utjukat a kórházba.

A közelben egy autó várakozott, amelybe Stoicasiu beszállt a három munkással, de az autó nem érkezett meg a kórházba, hanem ismeretlen helyre távozott.

Felmerült a rendőrség részéről az a fel-

állítás, hogy a zsidók szisztematikusan előkészítették a német frontok összeomlását, mintha nem lettek volna éhségsergek, amerikai hadüzenet, mintha nem merült volna ki fizikailag a német nép, mintha nem nyitották volna meg a bulgár frontot és mintha nem állott volna be az osztrák-magyar monarchia összeroppanása.

A németországi zsidók 17.3 százaléka vett részt a háborúban. 10 ezer zsidó volt önkéntes, 12 ezer zsidó, vagyis 12 százalék elesett a fronton, 29.874 zsidó dekorációt kapott, 19.546-ot kintintettek, 2022 pedig tiszti rangot ért el. Deimling tábornok a következőket írja emlékiratában: „A zsidók ezrei siettek a zászlóhoz, ezrek estek el és ezrek sebesültek meg.“

Minderre felelt Németország 1933 tavaszán, amikor megindult az irtóhadjárat a megsemmisítésére és a zsidó vér diffamálására.

Hitler nemcsak Németországban, hanem a világ többi részén is folytatja „zsidó háború“-ját, — még nálunk is, de igaz marad Machiavellis szava, hogy az teszi tönkre az államokat, ami naggyá tette őket. Németország ugyan Németország fog maradni, a Hitler-rezsim azonban, mely a zsidók elleni harcra került a magasba, a zsidók által fog tönkre is menni.

Akkor újra kezdődik Németország felemelkedése.

tevés, hogy a rabok az őrt megvesztegették és így az elősegítette szökésüket, de fennállhat az az eset is, hogy Stoicasiu az autóban lefegyverezték és ismeretlen helyre rejtették.

A sofőr kétségkívül cinkosa volt a raboknak.

Az óriási szenzációt keltő szökés ügyében a rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be.

— Ülést tartott a Balkán-szövetség gazdasági tanácsa. Athénből jelentik: A Balkán-szövetség gazdasági tanácsa Maximos görög külügyminiszter elnöke alatt ülést tartott. Megkezdtek a május 10-én tartandó legközelebbi Balkán-konferencia elé terjesztendő jelentés megbeszélését.

— A pszichotechnikai intézet fogja a vasutasok osztályozását elvégezni. Bukarestből jelentik: A CFR azt tervezi, hogy a jövőben a tisztviselőit a pszichotechnikai intézet utmutatásai alapján fogja kiválogatni. A szakmunkásokat, mechanikusokat és forgalmi tisztviselőket dr Petre Tomescu és dr Firu ti fogják levizsgáztatni és az ő véleményük alapján fogják beosztani.

— Január 10-ére elkészül a közigazgatási reform. Bukarestből jelentik: Január 10-ig elkészül a közigazgatási reformjavaslat tervezete, amit előbb a pártelnöknek, majd a minisztertanácsnak mutatnak be. A kormány reméli, hogy meg fogja tudni nyerni az ellenléket a javaslat elfogadására. Ha ez nem sikerül, úgy a parlamentben, mint a liberális párt alkotását fogják megszavaztatni.

Január 11. VASA PRIHODA az OPERÁBAN hangversenyez

Az ura
a

Feltűnést

Bucuresti-Bukares (let tud.) A fővárosi lág változatlanul beszédekkel kommit amelyet az újévi rescu üdvözlését kormány és a dr elmondott, külföldi zsiák tárgyat képezi rint ez a beszéd a kasságának és érde amelyből világosan változatlanul élvezi fórum bizalmát. Ez talája, hogy ez a megkondítása volt. Mint ismeretes, — many mintegy háro melyes megoldást utóbbi időben erőse megszilárdítsa. A tudni vélte, hogy ez megtalálni és hogy bizalom két megnyíl fog jutni: az uralk a kormány átszerve utolsó pillanatig hit

Rhe

Csináljon egy t

A Togat-tableta által mérgeket

Hasonló biztos h

Csúsz + Idegzsá

és mindennem

A Togat biztos

Minden gyógyszerár

és Lei 130.- A Togat

de, amelyben inkább

tevékenységet és sz

uttal a bizalom nyil

nyuló állhatatos kérés

Az uralkodó beszéd

tázza a helyzetet. E

is körvonalozza a k

ségeit. A király han

mány beteljesítette

szavaknak: „az Önö

mezőgazdasági tarto

ló törvény volt“ —

zést adni. Egyetlen

meg az uralkodó a

legfelsőbb helyen ny

gedve sem a lejegyz

jegyzett végösszeg

ékeppen folytatódik:

„Köszönöm a

seit, de...“

„Szükségesnek tar

szónetemet kifejezni

munkásságáért és e

ujév küszöbén valam

gunkba szállni és ar

lesz holnap. Elérkezt

módszereknek befelle

Az uralkodó ujévi beszéde — a Tatarescu-kormány bucsuztatója volt?

Feltűnést keltő kommentárok Vaida Sándor különös kolozsvári kijelentései körül

Bucuresti-Bukarest, január 4. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi sajtó és a politikai világ változatlanul az ujévi politikaiüdvözlő beszédek kommentálására. A válaszbeszéd amelyet az ujévi üdvözlő alkalmából Tatarescu üdvözlésével egyidejűleg a király a kormány és a diplomáciai kar jelenlétében elmondott, különösképpen élénk kontroverziák tárgyát képezi. A kormánylapok szerint ez a beszéd a liberális kormány munkásságának és érdemeinek méltatása volt, amelyből világosan kitűnt, hogy Tatarescu változatlanul élvezi a legfelsőbb alkotmányos fórum bizalmát. Ezzel szemben az ABC úgy találja, hogy ez a beszéd a lélekarang megkondítása volt a kormány fölött.

Mint ismeretes, — írja a lap — a kormány mintegy három hete igyekszik valamelyes megoldást találni arra, hogy az utóbbi időben erősen megingott helyzetét megszüldésére. A miniszterelnök környezete tudni vélte, hogy ezt a megoldást sikerült megtalálni és hogy a kormánnyal szembeni bizalom két megnyilatkozásban is kifejezésre fog jutni: az uralkodó ujévi beszédében és a kormány átszervezésében. Tatarescu az utolsó pillanatig hitt ebben. Üdvözlő beszé-

ket találni. Nem tudjuk, — írja az ABC — megértette Tatarescu, hogy hivatását illetékes helyen befejezettek tekintik és hogy át kell adnia helyét más kormánynak. Bármennyire is duzzadó volna a miniszterelnök optimizmusa, előbb-utóbb kénytelen lesz meghajolni a nyilvánvaló tényekkel szemben. Ezen beszéd után valószínűleg nem lesz többé szó a kormány átszervezéséről. Nem volt nehéz bejósolni, hogy a kormány képtelen lesz sokáig uralni a helyzetet. Mi-lyen lesz a holnap kormánya? Egy Iorga-Argetoiu-szerű kalandor-kormány, vagy ehhez hasonló kombináció, a történetek után, nem látszik valószínűnek. A nemzeti parasztpárt körében azt állítják, hogy nincs más megoldás, mint egy Mihalache-kormány és hogy vannak bizonyos jelek, amelyekből erre komoly formában lehet következtetni. A politikai világ tisztában van azzal, hogy mit jelenthet egy Mihalache-Vaida-kormány. Ismeretes Maniu véleménye is, aki szerint a nemzeti parasztpárt sulyos hiót követne el, ha elfogadná a hatalmat előzetes feltételek teljesítése nélkül. Ezt a véleményt a pártvezetők nagyrésze is osztja. Eppen az adott politikai helyzetre való tekintettel különös érdeklődés fogadta a beszédet, ane-

Uránia Mozgó
Vasárnapi kezdettel:

ESZKIMÓ

különleges film, PETER FREUCHEN regénye nyomán. Az örök jég birodalmában élő eszkimók élete, küzdelmei és szerelme. Főszerepekben CSAKIS ESZKIMÓK.

lyet Vaida Sándor a nemzeti parasztpárt erdélyi szervezeteinek üdvözlésére válaszképpen mondott. Kiemelik mindenekelőtt is azt a passzust, amelyben Vaida elismeri Maniunak azt a jogát, hogy bármilyen politikai felfogást képviseljen, de elvitatja ezt a jogot azoktól, akik Maniu híveinek számítják magukat. Ezekkel szemben úgy Vaida, mint a Patria igen éles hangot használnak. Nos, — jegyzi meg a Dimineata — ugyanez az elmélet érvényes Vaida barátaival szemben is, akik az alkotmányos kérdésben hasonlóképpen nem mint a pártvezetőséggel azonos álláspontot képviselnek, ha nem is ugyanazon szempontból, mint a maniunisták.

Vaida különös kijelentése arról, hogy programra nincs szükség

A másik kijelentés, amelyre felfigyelt a bukaresti sajtó, Vaidának az a megállapítása, hogy a liberális és a nemzeti parasztpárt programjai között nincs különbség, sőt: a pártoknak nincs is szükségük programra, mert minden a megvalósításban múlik. Ez a kijelentés a nemzeti parasztpárton belül nagy meglepetést váltott ki. Mihalache néhány óra fűradozik annak bizonyítására, hogy a liberálisok és a nemzeti parasztpárt között lényeges program különbség van. — Hónapok óta igyekszik Mihalache a paraszti állam fogalmát programatikusan és ideolo-

giailag körvonalozni. Most pedig Vaida egyszerűen kijelenti, hogy a liberálisok és a nemzeti parasztpárt egy és ugyanazon programot vallják. A Dimineata felteszi a kérdést, hogy vajon egy ilyen kijelentés nem-e jelenti azt, hogy Vaida más álláspontot képvisel, mint a párt felelős vezetője, azaz Mihalache? Mint a hivatalos pártvezetőség? Vaida kijelenti egyik oldalról, hogy közte és Maniu között nincs véleménykülönbség, legfeljebb Maniu és a hivatalos pártvezetőség között, amelynek álláspontját az alkotmányos kérdésben ő követni kívánja, Maniu pedig nem. Ha Maniu tartozik a pártvetni magát a pártvezetőségnek az alkotmányos kérdésben, vajon nem-e áll ugyanez Vaidára nézve, a pártprogramot illetően?

A Dimineata felveti a kérdést, hogy Vaida kijelentései mögött nem-e valamelyes politikai manőver húzódik meg, amelynek szándékát Tatarescu Vaidánál tett látogatásához vezetéknek vissza? Ez már csak azért is plauzibilis volna, mert míg Vaida röviddel ezelőtt a liberális kormány azonnali távozását követelte, most egyszerre úgy találja, hogy Tatarescut hagyni kell még kormányozni, hogy Ezzel szemben nemzeti parasztpárti körök hangsúlyozni kívánják, hogy vagy Mihalache-kormányt ad a nemzeti parasztpárt, vagy egyáltalán nem fog kormányt alakítani.

Világszerte nagy csalódást keltett Jeltics kormány-nyilatkozata, melyben szó sem esett az önkényuralom likvidálásáról

Jelticsék sem engedélyezik a kisebbségi pártok működését

Belgrád, január 4. Tegnap délután elhangzott Jelticsnek az új jugoszláv külügyminiszternek kormány-nyilatkozata, amelyet az egész világ közvéleménye feszült érdeklődéssel várt, mert azt remélte, hogy az új jugoszláv miniszterelnök kormány-nyilatkozatában a diktatura lebontását fogja bejelenteni.

Ez a várakozás azonban nem teljesült be, sőt ellenkezőleg: világszerte nagy csalódást okozott. Jeltics ugyanis kormány-nyilatkozatának során bejelentette, hogy az elhalt Sándor király bel- és külpolitikájának nyomdokain akar haladni, ami azt jelenti, hogy a diktatura fenntartásához ragaszkodik.

A kormány-nyilatkozat, bár nem beszél erről nyíltan, de belgrádi politikai körökben úgy tudják, hogy szó sincs arról, hogy a kormány újra engedélyezze a szlovén, muzulmán, magyar és német pártok működését.

A londoni lapok általában nagy csalódással regisztrálják Jeltics nyilatkozatát és azt az értesüléseiket közlik, hogy Jelticsnek meg lesz a parlamentben a többsége, noha ezt a jelenlegi jugoszláv alkotmány nem is követeli meg.

Egyidejű belgrádi jelentés szerint rövidesen konkordátum-tárgyalások indulnak meg Jugoszlávia és a Vatikán között.

Nem lehet eltéríteni Constantinescu-Iasi professzort sztrájkjának folytatásától

Éhség-, szomjúság-, álom- és lütfési sztrájkot folytat az antifasiszta egyetemi tanár, aki egyes hírek szerint, már utolsó napjait éli. Fasiszta tanártársai is közbenjárnak az érdekében

Bucuresti-Bukarest, január 4. (Az Uj Kelet tud.) Többször beszámolt már az Uj Kelet Constantinescu-Iasi teológiai tanár letartóztatásáról, mely a fővárosi sajtó egyrészét ma is állandóan foglalkoztatja. Mint ismeretes, az antifasiszta szervezetekben működött egyetemi tanár, éhség-szomjúság-álom- és lütfési sztrájkot kezdett, amit már tíz napja folytat. Ez a sztrájk azt jelenti, hogy ételt és italt nem vesz magához, de nem is fekszik le és nem enged befűtetni a cellájába.

Constantinescu-Iasi letartóztatása óta állandóan hangoztatja, hogy nem kommunista. A professzor, mint azt a lapok megállapítják, soha nem is volt tagja a kommunista pártnak, vagy a falusi és városi dolgozók blokkjának. Tagja volt a központi antifasiszta tanácsnak és az „URSS barátai” c. alakulatnak, amelyek Igáisan akartak működni, mindegyik szervezet ugyanis a jogi személyiség elismerését kérte. A szervezeten belül — a sajtóban

és nyilvánosság előtt — éles harcot vitt a fasiszta szervezetek ellen és azt az elvet vallotta, hogy a baloldali szervezetek működése nem lehet káros az országra.

A jobboldali sajtó Constantinescu-Iasit állandóan hazaárulónak, idegenek bérencének, stb-nek minősítette és az állásától való felfüggesztést követelte. A jobboldali sajtó követelése ellen szolt azonban a professzor népszerűsége, melyet politikai nézetei ellenére szerzett magának kollegái és tanítványai között. Érdekes, hogy Constantinescu-Iasit világok választották el tanártársaitól, akik többségükben szélsőséges nacionalisták. De tanítványainak nagytöbbsége is Cuza és Zelea Codreanu híveiből kerülnek ki, mindazonáltal, Constantinescu-Iasi, aki kiváló szónok és a teológiai tudományoknak kétségtelenül egyik leghivatottabb mestere Romániában, tanártársainak és diákjainak is szeretetét bírta.

Amikor a kormány, a szovjetkötet meg-

érkezését megelőzve, feloszlatta az összes antifasiszta szervezeteket, Constantinescu-Iasinnal házkutatást tartott a rendőrség. Nagy levelézési anyagot találtak ott, többek között a Romain Rollanddal és Barbusseval és az antifasiszta mozgalom markánsabb vezetőivel való levelezését. Ekkor tartóztatták le a professzort, aki ellen az volt a vád, hogy a Marzescu-Mironescu törvénybe ütköző, államellenes propagandát végzett.

Mingyárt letartóztatása után éhség-sztrájkba kezdett, amit tíz napig folytatott. Ekkor maga a hadbírószék vezető-ügyésze kérte rá, hogy hagyja fel a sztrájkot, mert az eljárást meggyorsítja. A jasi egyetem tanári kara, a legkülönbözőbb szervezetek és markáns politikai egyéniségek interveniáltak Constantinescu-Iasi érdekében. Végül abbahagyta a sztrájkot, abban a reményben, hogy szabadlábrakerül. Most azonban a vizsgálati fogságot újabb harminc nappal meghosszabbították, ami miatt erre a végzetes elhatározásra jutott.

Mint egyes bukaresti lapok hírt adnak róla, Constantinescu-Iasit a már tíz napja folytatott sztrájk roppant legyengítette. Vannak olyan jelentések is, hogy a tanár már utolsó napjait éli. Az amugyis gyenge fizikumú ember teljesen lesoványodott, a hidegre fordult időjárásban nem enged magának befűteni, nem alszik — egyszóval az önkínzásnak olyan szörnyű szenvedéseit vette magára, amit normális szervezet sem bírna ki.

Közben egymást érik az intervenciók az érdekében. Igyekeznek rábeszélni, hogy hagyja abba a sztrájkot, mert ezzel nem tudja kieroszakolni ügye gyorsabb elintézését. Constantinescu Iasi azonban nem befolyásoltatja magát. A minisztérium időközben, meg sem várva a vizsgálat befejezését, felfüggesztette tanári állásától. Ezt megelőzőleg már az egyetemi tanács is foglalkozott az ügyével, de elutasította azt a követelést, hogy a tanári karból kirekesszék. A jobboldali sajtó kampány eredménye volt, hogy a minisztérium, nem respektálva ezuttal az egyetemi autonómiát, mégis felfüggesztette állásától.

A moldovai intellektuelek körében állandóan élénk érdeklődés tárgyát képezi Constantinescu Iasi letartóztatása és az intervenciók még mindig tartanak az eljárás gyorsítása érdekében.

— Benest tartalékos őrnaggyá nevezték ki. Prágából jelentik: Benest a hadsereg-fejlesztés körüli érdemei elismerésül Massaryk elnök a tartalékban őrnaggyá nevezte ki.

Rheumát

Csináljon egy teljes Togal-kurát!

A Togal-tabletta a húgysavak oldása által mérgeket távolít el a testből!
Hasonló biztos hatása a Togal-tabletta Csúsz • Idegzsába • Spanyolnátha és mindennemű főfájás esetén.

A Togal biztos gyógyulást jelent. Minden gyógyszerárban és drogeriában. Lei 52.- és Lei 130.- A Togal-tabletta svájci készítmény.

de, amelyben inkább a maga kormányának tevékenységét és szorgalmát dicsérte, egyúttal a bizalom nyilvános kifejezésére írányuló alhatatos kérés is volt.

Az uralkodó beszéde megkapó módon tisztázta a helyzetet. E beszéd mindenek előtt is körvonalozza a kormány további lehetőségeit. A király hangsúlyozta, hogy a kormány beteljesítette hivatását. Ezeknek a szavaknak: „az Önök legnagyobb műve a mezőgazdasági tartozások rendezéséről szóló törvény volt” — nem lehet más értelmezést adni. Egyetlen szóval sem emlékezett meg az uralkodó a belföldi kölcsönről. A legfelsőbb helyen nyilván nincsenek megelégedve sem a lejegyzés módjával, sem a lejegyzett végösszeggel. A királyi beszéd eképpen folytatódik:

„Köszönöm a kormány erőfeszítéseit, de...”

„Szükségesnek tartom ezen a napon köszönetemet kifejezni a kormánnyal szemben, munkásságáért és erőfeszítéseit. De az új év küszöbén valamennyien tartozunk magunkba szállni és arra gondolni, hogy mi lesz holnap. Elérkezettünk oda, hogy a régi módszereknek befelelgett és valami újat

szerelem...

szisztematikusan elő-
ntok összeomlását,
éhségseregek, ame-
nem merült volna
ép, mintha nem nyi-
ar frontot és mintha
osztrák-magyar mo-

17,3 százaléka vit
ezer zsidó volt. Ön-
ragyis 12 százalék
zsidó dekorációt
ettek, 2022 pedig
ling tábornok a kö-
atában: „A zsidók
z, ezek estek el és

ország 1933 tava-
az irtóhadjárat a
zsidó vér diffamálta-

országban, hanem
folytatja „zsidó há-
k is, de igaz marad
az teszi tönkre az
tette őket. Németor-
g fog maradni, a
mely a zsidók elleni
ba, a zsidók által

Németország felel-

ás
m drágább,
mint bárhol.

oktek
rivicai
ot évre

taknak

ört megvesztegették
szüksüket, de fenn-
y Stoicasit az autó-
meretlen helyre rej-

nkosa volt a rabok-

eltő szűkés ügyében
nyomozást veze-

alkán-szövetség gaz-
jelentik: A Bal-
tanácsa Maximos
elnököklete alatt ülést
ánájus 10-én tartan-
onferencia elé ter-
vegezését.

intézet fogja a vas-
égezni. Bukarestből
zezi, hogy a jövőben
nikai intézet utru-
válogatni. A szak-
okát és forgalmi
omescu és dr. Piti-
és az ő véleményük

szül a közigazgatási
tik: Január 10-ig
reformjavaslat ter-
telnököknek, majd a
nak be. A kormány
tudni nyerni az „I-
dására. Ha ez nem
ben, mint a liberális
megszavaztatni.

versenyez

Sara Osnath Halévi Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, január 4. Három évvel ezelőtt a bukaresti Nemzeti Színház színpadán láttam vendégzerepelni Sara Osnath Halévit, a Román Újságíró Szindikátus jótékony célú ünnepélyén. A román művészvilág legjobbjait adták tudásuk és tehetségük legjavát ezen az ünnepélyen, amelyet maga az uralkodó is megtisztelt megjelölésével. Osnath Sara Halévi volt az egyetlen „idegen”, akinek közreműködését kérték. Néhány héber, arab és jemenita dalt adott elő, egy különös, messihi fekvő, egzotikus világ lelkéből fakadó melódiákat. A színpadon való pusztaság megjelenése elegendő volt ahhoz, hogy mintegy varázsvesszőtől érintve, megváltozzék annak egész légköre és dekoruma. A Kelet jelent meg a színen a maga sajátos misztikumával, forró légkörével, végtelen homokpusztáival. Ahogy felsírt a jemenita dal a maga furcsa ritmusával, ahogy megnevonaglott a fiatal művész teste és felvillantak mélytűző, sötét szemek Ázsia fojtogató, nyugtalanító szelleme lélegzett a színen. A háttérben mintha látszott volna az elvonuló tevék vonatottan haladó karavánja, hallatszott az arabok elnyújtott panasos éneke és víz után szomjuhozott a néző kicserepesedett szája. Felejthetetlen élmény volt. Minden szám után frenetikus erővel tört fel a valósággal elbűvölt publikumból a tapsvihár — a zsölyeket és páholyokat a bukaresti politikai, társadalmi és katonai előkelőségek töltötték meg — és a királyi páholyban is elismerő mosollyal verődtek össze tapsra a tenyerek.

A vergődő lélek fájalmának kevés oly hivott megszólaltatója lehet, mint Sara Osnath Halévi. Egész élettörténete oly valószínűtlenül drámai, mintha valami fantasztikus író fantáziájában született volna meg. Apja, a gazdag jemenita zsidó aranyműves 1917-ben elhatározza, hogy feleségével és két gyermekével menekülni próbál a jemeni királyságból. A világháború harmadik évében volt ez, amikor a Keletet is nyugtalanították a háborús események. Az utlevél fogalma természetesen ismeretlen volt Jemenben; a határt csak a király közvetlen engedélyével lehetett átlépni és gazdag zsidónak nem adtak ilyen engedélyt. Éjnek idején próbált a család átszökni a határon. A határőrök észrevették, utánuk lőttek és egy eltévedt golyó szíven találta a családfőt, aki holtan esett össze. Az anya és két gyermeke számára nem volt megállás. Menekülniük kellett. És Sara akkor mindössze ötéves volt. Két és fél hónapig tartó keserves odissa után jutottak el Palesztinába. Gyalog tették meg a hosszú utat, a végtelen arabiai sivatagokon át, sátrakban laktak és gyökérrel táplálkoztak.

Petach-Tikvában állapodtak meg. Annak idején, mai méretéhez képest, jelentéktelen kolónia volt Petach-Tikva, ahol edényföldözéssel — ehhez értett az idősebbik fiutestvér — csak nyomorúságos kenyert lehetett megkeresni. Miután Palesztina területén is megkezdődtek a hadműveletek, a kolóniát kiürítették. A kis család Kinerthbe hányódott el, innen hihetetlen nélkülözések és formális éhezés után Jaffába. A fiutestvér ismét munkához jutott, a gyermek Sara pedig házimunkában segítkezett édesanyjának. Itt sem volt maradásuk. Kfar-Sababa kerültek, ahol az anyja tifuszban meghalt. A két gyermek magára maradt. A fiutestvér fiatal kora ellenére megpróbált, hogy hűgának egzisztenciáját biztosíthassa. Sara azonban mostohaanyát kapott sógoránójában és éves helyett rendszerint verést. A már tízéves korában önálló gyermek olajbogyótisztítással keresett három piaszt napidíját vitte haza, hogy hozzájáruljon a háztartás gondjaihoz, hogy levásárolja a mostoha útleit.

Végül is hosszas utánjárás után felvették a jaffai árvaházba. Itt tanulta meg a héber betűvetést és magános óráiban itt kezdte először dudolni a szülői házban hallott különös melódiákat, amelyekbe beleszötte a maga megpróbáltatott gyermeki lelkének örömeit és fájdalmait. Az árvaházban művészi hajlamainál többre becsülték munkakészségét és a konyhaművészetre oktatták. A sfái kolónián — ahol a kisgyermeknek főzömesterének kellett volna lennie — dr. Fürst Oszkár, az ottani gyermekkolónia vezetője, a kolozsvári Tarbut egykori kedves tanára fedezte fel benne, dalaiban, mozgásában a rendkívüli tehetséget. Aztán Tel-Avivban szabóműhelyben dolgozva kereste meg napal a kenyerét, hogy este a Habima, az Ohel, Matató körül bojongva megismerkedjék a színpad világával, amelyhez lelke mélyéből vágyódott. Egy Davidov nevű rendező keze alatt tanulta be első dalát, amelyre felfigyeltek.

Tizenkilenc éves korában nekivágott a világnak. Kisenevig jutott el, ahol válvonó-

gatva és bizalmatlanul bocsátották rendelkezésére a Zsidó Klub kistermét, az egyszerűen, sőt szegényesen felöltözött telavivi varrólánynak. Sikere annál nagyobb volt és annál forróbb lett. Ezután Csernovic következett, majd Bukarest, ahol már 8 koncertjét hallgatták végig zsufolt házak. Azután Bécs, a Reinhardt színpada. A bécsi elit közönség töltötte meg a nézőteret és a 19 éves Sara először döbönt vállalkozása felelősségének tudatára. A függöny felgördült, de az előadást nem lehetett megkezdeni, mert a színpalák mögött egy megijedt gyermek zokogott keservesen és hatalmas könnyecsképek áztatták fel a festéket arcáról. Néhány perc telt így el. Előhívták a színház igazgatóját, aki megragadta karjánál és valósággal betuszkolta a színpadra. A kísértő zene megszólalt: Sara csak az el-

ső strofát tudta elmondani. Hangja elcsuklott a mindig fojtogató sirástól. Karjainak, testének mimikájával próbálta érzékeltetni a dal szövegét. Halálos csend borult a nézőtérre, majd elemi erővel zúgott fel a taps. A bécsi kritika valóságos dicsőimuszokat zengett róla és a legenyhébb megállapítás a Kelet Liljan Harveyének nevezte.

Először és talán utoljára hangzott fel héber szöveg a Joseph-Staat Teater színpadán, mint ahogyan a bukaresti Nemzeti Színház riválái sem hallották azóta és valószínűleg még sokáig nem fogják hallani a héber nyelv muzsikáját.

Hétfőn a kolozsvári Magyar Színházban vendégzerepel, egyetlen estét betöltő műsorral. Jemenita, perzsa, bucharai, arab, ó- és újheber dalokat ad elő, énekel, táncol és játszik. Óheber melódiát a Szentfal hangulatait idézik és az új palesztinai dalok az ő előadásművészetén keresztül a megújuló zsidó hon munkájának ritmusát zengik.

Kétségtelen, hogy vendégzereplése páratlan élmény lesz. (k)

SPORT

A nacionalizált román labdarugás és a Balkániáda

II.

Cluj-Kolozsvár, január 4. (Az Uj Kelet tud.) A Balkán Kupa tornára, mely a sorolás szerint ezidén Athénben, Görögország rendezésében került lebonyolításra, már teljesen a romanizálási szempontok figyelembevételével, az ellenzéki vezér Savulescu őrnagy irányítása mellett készült Románia. A közben szövetségi kapitányá avaszták Savulescu sorra járta a városokat és minden jelentős nemzetibajnoki mérkőzésen megjelent, hogy a játékosok formáját ellenőrizze. Ellenőrizte azért, mert időközben már a tarsolyában hordta azt a papirt, melyen a Balkániáda utazó román válogatottak nevei fel voltak írva. Ezek a megfigyelések azonban főleg a román nemzetiségű játékosok formáinak ellenőrzésére vonatkoztak, mert az elv — elv maradt és ez irányban merült ki a szövetségi kapitány működése.

Igy történt meg aztán, hogy a kitűnő formát mutató kisebbségi játékosok mellőzésével a gyengébbképességű és nagyrészt bukaresti román játékosok kerültek a keret összeállításánál előtérbe. A „speciális szempontok” ilyenformán háttérbe szorították mindenekelőtt, hogy a kapusokon kezdjük. Sepsit és Konrádot, akik, de különösen előbbi, a legmegfelelőbbek lettek volna a román kapu őrzésére. A hátvédek közül eddig még ki nem derített intrikák következtében kimaradt Vogl. A halvesorban elsősorban helyet kellett volna kapjon Moravetz, Deheleanu és Athénben lett volna a helye Kotormányinak is, aki rutinban, technikában felülmúlja a passzokkal még kissé hadilábon álló Gaint. David kétségtelenül nagyképességű half, az utóbbi szereplései alkalmával mutatott formája, főleg azonban lábszerűlése miatt ugyancsak hiba volt beállítás. A leg-

nagyobb hiba azonban a csatársor összeállításánál történt. Mindenki, a román futball ismerő tudja, hogy Dobay kizárólag technikás összekötő mellett tudja képességeit érvényesíteni. Megbocsáthatatlan és generális hiba volt tehát Schwartzot kihagyni a balösszekötő posztjáról. Egész biztos, hogy a formája teljében levő Schwartz, mellette Dobayval, akivel évek óta összejátszanak és csapatukban a legeredményesebb részt képviselik, kiadós játékokat produkáltak volna Athénben és elmaradt volna az a kudarc, amely a román labdarugósportot az athéni tornán érte. A csatársor kiválasztásánál megbocsáthatatlan hiba volt Seps kimaradása, aki minden hibája mellett kitörő, de főleg jól osztó és lövő középcsatár; ott lett volna a helye Klimeknek és okvetlen játszatni kellett volna Gruint, aki a Kinizsi ezidei jó eredményeinek oroszjárésében osztozik.

Ezzel szemben elvitték P. Valcovot, aki évek óta a testvéreivel megszokott tologatós játékok kultiválójá, elvitték Bindeat, aki az utóbbi időkben fegyelmezetlenségén kívül semmit sem mutatott; Robet, aki szürke, távolról sem válogatott játékos, Burdan, Vintilat, stb., stb.

Ilyen előzmények után nem nagy jövőt jósolhatunk a román válogatott ideai Balkán Kupa szereplésének és sajnos, az események azokat igazolták, akik a sportban a sportot és a sportszerűséget tartják fontosnak.

Románia első mérkőzését Görögország ellen játszotta, amelyen szemben 2:2 arányban eldöntetlenül végzett. Az első mérkőzés után azonban ahelyett, hogy a csodót mondott Chiroiu, Robe, David, Ciolac, Burdan és Bindea kieserésével igyekeztek volna a csapatot a következő mérkőzésre kiegészi-

GRIPA

és az összes velejáró kellemetlenségek: mell-, hát- és fejfájások, ideges zavarok és a láb, oly szerrel gyógyítandók, amely mindezekre hatásos csökkenti a lázat, enyhíti a fájdalmakat és megnyugtatja az idegeket. E teljes hatáskepeség csak egyetlenegy gyógyszerben van meg és az:

NEURALGINE JURIST

teni, Bulgária ellen egyedül Chiroiut és Burdan cserélték fel. Bár a második mérkőzést a román csapat megnyerte, ebben azonban nem volt sok köszönet. Olyan játékok mutatott különösen a második félidőben, amely nem világosították meg a román labdarugósportnak.

Feljegyzendő és feltétlenül megőrkítésre méltó, hogy a két mérkőzés után a szövetség ottlévő emberei, Luchide, Barbat és Lucescu interveniálni próbáltak a teljhatalommal felruházott Savulescu őrnagynál a csapat felállításának megváltoztatása érdekében, a szövetségi kapitány azonban szóba sem akart állani a labdarugás felelőseivel.

Utolsó mérkőzésnek maradt a Románia—Jugoszlávia találkozó, melytől a kupa állása függött. A kudarcoktól kétségbeesett, de teljesen tapasztalatlan Savulescu őrnagy kapkodott, azonban észébe nem jutott a rendelkezésre álló erők sürgős kiegészítéséről gondoskodni. Ezzel szemben a megsérült Creteanu és a formán kívül levő Burdan helyett Zomborit, a hónapok óta pihenő Ripensia-kapust vitette ki, amely cselekedetével aztán feltette a koronát laikus és hozzá nem értő működésére. Ezek után nem maradhatott el a 4:0-as vereség és ezzel egyidejűleg a harmadik hely. Pedig még nem volt teljesen reménytelen a helyzet. Egy megfelelő összeállítású csapattal meg lehetett volna nyerni a mérkőzést és menteni, ami menthető. Egy Seps vagy Konrád, Vogl—Albu, Deheleanu—Kotormány—Moravetz, Kovács—Klimek—Seps—Schwartz—Dobay felállítású csapat remélhetően volna a jugoszlávok ellen és ha nem is nyeri meg a kupát, a román sport rangjához méltóbb eredménnyel szerepelt volna.

Azonban a sportszempontok elébe oda-került a nacionalizmus jelszava, ez determinálta a keret összeállítását és ebben az irányban működött a romanizálást követelő sajtóktól támogatott Savulescu őrnagy, a szövetségi kapitány. Hogy azonban megnyire felelt meg az általa képviselt elveknek, a legjellemzőbb az, hogy a fejeszettségében a jugoszlávok ellen nem kevesebb, mint hét kisebbségi játékost állított ki — a legszereplőbbek összeállításban.

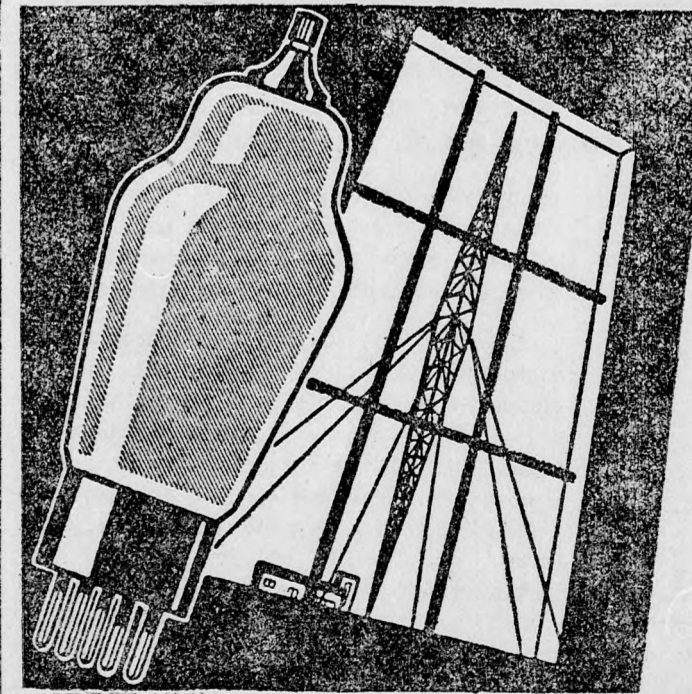
A román labdarugósport nacionalizálásának terve tehát a gyakorlatban megbukott. Ehhez minden kommentár felesleges, ezt igazolják a történetek. (w—)

Menyasszonyok figyelmébe!

Gyapjú és selyem טליתים Talleszek Ezüst vagy aranyozott börtinnel készen felszerelve minden nagyságban és minőségben nagyon olcsón kaphatók:

Rosenweig Anton

zsidó könyv- és rituális felszerelési cikkek üzletében. Cluj, P. Mihai Viteazul 37—38.

Felfele a magasba

törnek a modern rádió-állomások antennái. Hatalmas energiát sugároznak, mely tökéletes rádióvételel biztosít a legnagyobb távolságra is, ha az új

TUNGSRAM

használjuk. rádiócsöveket

Özvegy

Mélyeség gyász és hat vezetői tollunkat, amikor meghalt Erdély zsidóságának legelső nagyszónok Miksán dicsőszent özvegye. Hatvanhat éves talan szenvedések után a szemét. Akik e sorokat juk a drága és nemes a legszűkebb családjával. az Uj Kelet megalapítója az édesanyját vesztette e próbáltatás e nehéz órászol vele nagy családja gárdája, akik másfél évtrosszban mindig mögött minden célkitűzésében. Annak, amit az Uj Keletető eleme volt a nagyszónó anyja, aki a maga világos, ragyogó eszével vével, biztatásokkal, tal utmutatásokkal látta elban küzdő fiát.

Puritán, de gondolkimagasló szellem volt. Aki egyszer is beszélt vebadulni nobilis egyéniséBámulni kellett csodálatmindig a dolgok lényegembereket és a dolgokagában látta meg, semmitotta el pompás itélőkémindig szent és tiszta. Ritka példánya volt a mányokhoz ragaszkodó, tásos zsidó asszonynak, és zárt családi életet éltek a dicsőszentmártoniszavairól és nemes tette

Dow Beer Dusinszkegyik rabbi-hirességénéven át töltötte be Nánket, volt a leánya. Anyhírű Koppel Charef lesFihhez a családhoz tartóBudapest ortodox főrabország egyik gáonja, a asszony nagybátyja volt. Marton Miksáné nagy e és érzelmi világát is örövével előzett vesztette. Miksát, aki fiatalon hazzsidó szellemi életének sége volt. Az akkori idő azoknak, akik hagyomáa zsidó tömegek általánigyekeztek emelni. Hírevoit és minden a zsidóbecsületét érintő mozgalóhordozója. Akik ismetisztelet érzelmeivel go reá. A dicsőszentmártonititkolta, hogy törelve mutatósai és buzdítása

Özvegye volt a leghe a kegyeletnek, amely két körülvette. Amiótasohasem tudott megvnek utolsó 23 évét a lángjának fénye ragyomekeinek és unokáinak enyhíteni csöndes fájd

Néhány hónappal észivbajával a kolozsvá ahol néma türelemmel orvosok maguk csodálan szívósságon, amelly között a rettenetes bgyobb kinjai közepette egy angol regényt. Roszivesen látta és soha hogy beteget látogatta egy-egy kedves szava, megjegyzése, ami e lehetlenné tette.

Állapota az utóbbi fordult. Jellemző nagy hogy a vég tudatában látogatóját. Szerdán este, amikor

Meghalt özvegy Marton Miksáné

Mélyeségű gyász és határtalan fájdalom vezetett tollunkat, amikor hírül adjuk, hogy meghalt Erdély zsidóságának egyik legnemesebb zsidó nagyszasszonya, özvegy **Marton Miksáné** dicsőszenzmártoni főrabbi özvegye. Hatvanhat éves korában, határtalan szenvedések után hunyta le örökre a szemét. Akik e sorokat írjuk együtt siratjuk a drága és nemes asszony halálát a legszűkebb családjával. Dr. Marton Ernő az Uj Kelet megalapítója és főszerkesztője az édesanyját vesztette el benne és a megpróbáltatás e nehéz óráiban együtt gyászol vele nagy családjá az Uj Kelet egész gárdája, akik másfélvtized óta jóban és rosszban mindig mögötte állottak életének minden célkitűzésében és mozzanatában. Annak, amit az Uj Kelet jelent, egyik életető eleme volt a nagyszasszony: Marton Ernő anyja, aki a maga tragikus életével, világos, ragyogó eszével, nemes zsidó szívvel, biztatásokkal, tanácsokkal, bölcs utmutatásokkal látta el a közéleti munkában küzdő fiát.

Puritán, de gondolkodásában egészen kimagasló szellem volt a nagyszasszony. Aki egyszer is beszélt vele, nem tudott szabadulni nobilis egyéniségének hatása alól. Bismulni kellett csodálatos szellemét, mely mindig a dolgok lényegét találta el. Az embereket és a dolgokat a maguk valóságában látta meg, semmi nem homályosította el pompás ítélőképességét. Morálja mindig szent és tiszta volt: zsidó morál. Ritka példánya volt a szentéletű, hagyományokhoz ragaszkodó, bensőségesen valóság zsidó asszonynak. Noha főleg benső és zárt családi életet élt, erdélyszerte tudtak a dicsőszenzmártoni rebbeben bölcs szavairól és nemes tetteiről.

Dow Beer Dusinszkinék, Szlovenszko egyik rabbi-hirességének, aki negyven éven át töltötte be Nemeszón a rabbiszékét, volt a leánya. Anyai részről a világhírű **Koppel Charef** leszármazottja volt. Ehhez a családhoz tartozott Reich Koppel, Budapest ortodox főrabija, a régi Magyarország egyik gaónja, aki a megboldogult asszony nagybátyja volt. Kétségtelen, hogy Marton Miksáné nagy elődjének szellemét és érzelmi világát is örökölte. 1912-ben, 23 évvel ezelőtt vesztette el férjét, Marton Miksát, aki fiatalon halt meg, de Erdély zsidó szellemi életének kimagasló egyénisége volt. Az akkori időkben ő volt egyike azoknak, akik hagyomány-hűségük mellett a zsidó tömegek általános szellemi szintjét igyekeztek emelni. Hires templomi szónok volt és minden a zsidóság tekintélyét és becsületét érintő mozgalomnak lelkes zászlóhordozója. Akik ismerték, a kegyelet és tiszteltettségével gondolnak még ma is erre. A dicsőszenzmártoni főrabbi sohasem titkolta, hogy törekvéseiben felesége utmutatásai és buzdítása volt a hatóerő.

Özvegye volt a leghüségesebb istápolója a kegyeletnek, amely Marton Miksa emléket körülvette. Amióta férjét elvesztette, sohasem tudott megvigasztalódni. Életének utolsó 23 évét a siron tuli szeretet lángjának fénye ragyogta be. Csak gyermekeinek és unokáinak szeretete tudott enyhíteni csöndes fájdalmát.

Néhány hónappal ezelőtt került súlyos szívhibájával a kolozsvári Zsidókórházba, ahol néma türelemmel viselte sorsát. Az orvosok maguk csodálkoztak azon a páratlan szívósságon, amellyel esendő teste birkózott a rettenetes betegséggel. Legnagyobb kínjai közepette olvasott, legutóbb egy angol regényt. Rokonait és ismerőseit szívesen látta és soha nem érezte velük, hogy beteget látogattak. Mindenkihez volt egy-egy kedves szava, egy-egy jószág megjegyzése, ami e látogatásokat felejtethetlenné tette.

Allapota az utóbbi hetekben rosszabbra fordult. Jellemző egyszerű egyéniségére, hogy a vég tudatában megáldotta minden látogatóját.

Szerdán este, amikor fiával együtt ro-

koni és baráti látogatók állottak körül ágyát, nagy fájdalmi közepette egyszerre csak a következő szavakat intézte Marton Ernőhöz:

— Tudod, fiam, amikor az én édesapám nagyon beteg volt, azt mondotta nekem: legjobban tennéd, lányom, ha arra kérnéd az istent, hogy egészségesen haljak meg. Édes fiam, azt hiszem legjobban tennéd, ha te is imádkoznál, hogy minél hamarabb távozzak el e szenvedésteli földről.

Amikor látta, hogy e szavak mekkora

Illegális bevándorlók becsempészéséért letartóztatták Haifán és hat hónapra ítélték az egyik román hajó intendánsát

Még három román állampolgárt vettek őrizetbe. Harmincnyolc litván chalucot visszaküldtek

Haifa, január 4. A napokban érkezett meg a kikötőbe a Dacia román hajó, amely néhány száz kivándorlót vitt magával. A főleg lengyelországi és litvániai chaluc között 38-nak nem voltak rendben az iratai, ezeket a hatóságok nem engedték partraszállni. Ezzel kapcsolatban letartóztatta a haifai parti rendőrség Ion Minát, a hajó intendánsát, azzal a váddal, hogy illegális bevándorlókat átsempészett a partra. A hajó kapitánya tiltakozott Mina letartóztatása ellen, akit

megrendülést váltanak ki a jelenlévőkből, ajkán mosollyal, néhány biztató, kedves szót intézett a körülötte állókhoz.

A nagyszasszony meggyötört szíve pénteken délután 3 órakor szűnt meg dobogni. Körülötte állottak fia, dr. Marton Ernő, unokája Krausz Edit és huga Neumann Józsefné, Budapestről. A halálhírről azonnal értesítették családját és a dicsőszenzmártoni hitközséget, ahol a gyászshir fájdalmas megdöbbenést keltett.

A gyász legsúlyosabban gyermekeit dr. Krausz Józsefnét, a dicsőszenzmártoni főrabbi nejét, dr. Lebovits Lajosnét, dicsőszenzmártoni orvos feleségét és dr. Marton Ernőt érte, akiknek fájdalmában egész Erdély zsidósága résztvevő szívvvel osztozik.

Holttestét vasárnap reggel nyolc órakor szállítják el a kolozsvári Chevra Kadisa halottas házából Dicsőszenzmártonba, ahol vasárnap déliben fogják eltemetni megboldogult férje mellé.

Márciusban Palesztinába szállítják Herzl Tivadar földi maradványait

Konstancában fogják hajóra tenni a Vezér koporsóját

Varsó, január 4. A „Gdynia-Amerika Line” nevű lengyel hajótársaság ajánlatot nyújtott át dr. Ringel szenátornak Herzl Tivadar földi maradványainak Palesztinába való szállítására vonatkozólag. Ringel szenátor az elnöke annak a bizottságnak, mely a Vezér hazaszállítására alakult. A lengyel hajótársaság a „Polonia” hajót bocsátáná a bizottság rendelkezésére. A hajót erre az alkalomra megfelelően berendezné és feldiszné. Ha a cionista exekutív is

azonban a rendőrség a partra kísért. A kikötői bíróság hamarosan tárgyalásra ültet az ügyet és Ion Minát hat havi börtönbüntetésre ítélté.

Az eset annál is inkább nagy feltűnést keltett Haifán, mert ugyanakkor a haifai rendőrség őrizetbe vette Salo Lichtenberg, Calin ügyvéd és Kammerling román állampolgárokat. Utóbbi az egyik román hajótársaság igazgatója.

akceptálja az ajánlatot, úgy 1935 március közepén történe meg Herzl Tivadar tetemének Palesztinába való átvitele. Bécsből Varsóba, majd innen Konstancába vinnék vasuton a koporsót és román kikötőből a Polonia hajó vinné a tengeren Haifaig Herzl földi maradványait. Az ut számos zsidó centrumon menne keresztül és a zsidó lakosságnak alkalma adatik, hogy méltó módon tisztelegjen a cionizmus meg alapítójának koporsója előtt.

Németországban revízió alá veszik a zsidókérdést?

Ellenőrizhetetlen hírek az angol sajtóban bizonyos nemzeti szocialista köröknek a zsidókhoz való közeledéséről

London, január 4. A „News Chronicle” című angol lap berlini tudósítás alapján tudni véli, hogy a németországi nemzeti szocialista vezetőkörökben újabb megvitatás előtt áll a zsidókérdés. Azok, akik a kormány és az állam részéről közeledést óhajtanak a zsidók felé, meg akarják győzni a vezető tényezőket, hogy a kiüldözés helyett inkább békés együttműködésre kell megnyerni a zsidókat bizonyos határok keretében és azt tartják, hogy az állami életben is helyet kell adni a zsidóknak. Cionista körökben valószínűnek tartják, hogy a küszöbön álló tárgyalások eredményeként alapot fognak teremteni a

kölcsönös közeledésre. A Reuter-ügynökség is tudni véli, hogy bizonyos nemzeti szocialista körök humánusabb megoldásra törekednek a zsidókérdés ügyében.

A Zsidó Távirati Iroda fenntartással fogadja ezeket a híreket és nem áll módjában azoknak német forrásait megtalálni. Zsidó körökben nem tudnak ezekről a törekvésekről és a londoni német követ is kijelentette az ITA munkatársának, hogy nincs tudomása arról, amit a Reuter a németországi zsidókérdés revidálása kapcsán közölt. Maga a Reuter sem jelöli meg a forrást, ahonnan információit merítette.

Londonban azt hiszik, hogy a forrás Göring környezetéből származhatik és azt is megemlítik, hogy Göring az egyetlen nemzeti szocialista vezér, aki zsidó vezetőemberekkel érintkezik.

60 lengyel bányász a pusztulás előtt

Kattovitz, január 4. Hirt adtunk arról, hogy a szén kerületben egy héttel ezelőtt üzemi zavarok miatt az egyik szénbánya tárnájában az igazgatóság beszüntette a munkát. A társaság a bányászok egy részét elbocsátotta, mire a bányászok egy részét elbocsátotta, mire a bányászok sztrájkba léptek. Mintegy 60 munkás a vízzel telt tárnákban maradt és azóta sem jött fel a föld felszínére. A bányamunkások többszöri felszólításra sem voltak hajlandók helyüket elhagyni. Az újabb jelentések szerint a hatvan munkás helyzete kétségbeesett. Minden élelem és világítás nélkül húzódtak fel az elöntött tárnák magasabb pontjaira, de így is derékig kénytelenek tartózkodni a jeges vízben. A tárnákban önként bezárkózott munkások a bánya levegőjét jórészt elhasználták. A szénbánya körül most rendőrséget vontak össze, mert tartani lehet attól, hogy a többi bányászok sorában zavargás tör ki.

A fehér kenyér és kifli premierje Moszkvában

Moszkva, január 4. Tegnap kezdődött meg a szovjetunióban a szabad kenyérforgalom. Leningrádon 1330, Charchovban 750 állami péküzletet nyitottak meg. Az üzleteket virágokkal díszítették fel és a lapok kiadásokban ünnepelték ezen fontos tényét, mivel Oroszországban 1914 óta csak jegyre lehetett kenyeret vásárolni. A közönség zöme fehérkenyeret, kiflit és zsemlyét vásárolt.

Több helyen humoros jelenetek játszódtak le, mivel a kiszolgáló személyzet és vásárló közönség kölcsönösen nem ismerték ki magukat a szabadforgalomban. Hir szerint a kormány ezentul minden élelmiszert szabadforgalomban szándékszik árusítani.

Eladta a hazáját a svájci fasiszták vezére

Genf, január 4. Egy svájci szocialista lap faszimlében közölte Vonkallaz Arthurnak, a svájci olasz fasiszták vezérének egy levelét, mely szerint egy idegen kormánynak olyan bizonyítékokat szolgáltatott ki, amelyek a svájci nemzetvédelmet illetik. Vonkallaz pert indított a lap ellen.

— Kelen Hugó zeneszerző a Salom klubban. A Salom-klub vezetősége ezuton értesíti az érdeklődőket, hogy Kelen Hugó zeneszerző szombat este hirdett szerzői estje vasárnap délután 6 órakor lesz megtartva a Salom-klubban.

Megjelent A ZSIDÓKÉRDÉS KÉZIKÖNYVE

300 oldalos vaskos mű

Első magyar nyelvű enciklopédikus összefoglalása

a zsidókérdésről, az zsidóság történelméről, a zsidóság történelméről, az antiszemizmusról, az asszimilációról, a zsidóság világhelyzetéről, a cionizmusról, és Palesztináról szóló ismereteknek.

Nélkülözhetetlen forrásmű a zsidó élet megismeréséhez és megértéséhez!

Ara 100 lej
Megrendelhető az UJ KELET könyvosztályánál

40 ÉV OTA

Dr. GRÜNWARD SANATORIUMA

Sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti osztályokkal, mérsékelt és általán árakon.
Legmodernebbül berendezett Röntgen- és vegyi laboratóriumok.

Belgyógyász-diagnosztikai és diétás osztály. Szabad orvosválasztás. — Klinikai osztály napi 8 pengő.

Rádium-kezelés

Budapest, Vilma Királyné-ut 11-15. Telefon J. 462-59.

IPPA
velejáró kello-
ki mell-, hát- és
deges zavarok és
zerrel gyógyítan-
mindezekre hat-
látot, enyhíti a
és megnyugtítja
E teljes hatáské-
egyetlenegy
van meg és ez az

GINE
RIST

Chiroiut és Bur-
második mérközést
ebben azonban
yan játékot muta-
k felidőben, amely
román labdarugó-

nül megőrkítésre
és után a szövetség
Barbat és Lucescu
fejhatalommal fel-
nál a csapat fel-
sa érdekében, a
an szóba sem akart
seivel.

radt a Románia-
tytől a kupa állása
tségséessett, de tel-
pescu őrnagy kap-
n jutott a rendel-
megészítéséről gon-
a megsérült Cre-
evő Burdan helyett
pihenő Ripensia-
selekedetével aztán
és hozzánemertő
en maradhatott el
egyidejűleg a har-
n volt teljesen re-
megfelelő össze-
tett volna nyerni
ami menthető. Egy
Albu, Deheleanu-
Kovács—Klimek —
felállítású csapat
zlávok ellen és ha
át, a román sport
mennyel szerepelt

ntok elébe oda-
olszava, ez deter-
ását és ebben az
manizálást követelő
ulescu őrnagy, a
y azonban meny-
képviselt elvnek.
a fejvesztettség-
em kevesebb, mit-
ott ki — a legsze-
an.

rt nacionalizálás-
latban megbukott.
felesleges, ezt iga-
(w—)

onyok
ébel!

טליתים
rtival készen fel-
ban és minőségben
aphatók:

Anton
felszerelési cikkek
szul 37—38.

Szépasszony a börtönben

Staviskyné már másodszor kérte szabadlábrahelyezését a párizsi igazságszolgáltatási hatóságoktól és kérvényét immár másodszor utasították vissza.

Ez a könyörtelenség francia bíróság részéről valóban szokatlan, amikor egy mondan szépasszony szabadságáról van szó, aki, mint egy Sacré Coeurbeli hajdona, szintén ártatlannak mondja magát.

Ha a politikai erőviszonyok etiológiája nem volna olyan előrehaladott stádiumban Franciaországban is, mint másutt, ha az egész Stavisky-komplexum mögött nem állna bosszúra kifestett francia kispolgár, akkor a hírhat francia galantéria minden bizonnyal nem volna ilyen következetesen kemény az elkövetett szépasszonnyal szemben, aki ártatlanságát hangzatosítja, hogy félre ne értesünk: férje panamáival kapcsolatban.

Persze, hogy valóban ártatlan-e, arról sokat és igen hatásosan lehetne vitatkozni. Egy nagyvilági szépasszony, aki megszokta, hogy szépségét főleg anyagiakkal honorálják, utólag mindig ártatlannak képzelte magát, ha férjéről, vagy barátjáról kiderül, hogy csirkefogó volt.

S ebben a képzelgésben Staviskyné nem áll elszigetelten. Kisebb és nagyobbstíliú Staviskynéktől hemzseg az egész „civilizált” Európa mai felső tízezerjének társadalmában, a különbséggel, hogy a legtöbb mondan urhölggy férjéről még nem derült ki, hogy panamista s ha minden jól megy, esetleg nem is fog kiderülni.

Staviskynénak azonban „pechje” volt. Panamista férje olyan országban manipulált, ahol a közvélemény számára sokáig alkalmazható a szájkosár, de ha megújja a szájkosarat, úgy tulajgy lármát csap.

Ezenfelül Stavisky túlméretezte a panamáit, holott tudhatta volna, hogy a józan középsszer még a panamákkal való vonatkozásban is — a legrealisabb életbölcselet.

Arról a börtönbe csukott szépasszony igazán nem tehet, hogy férje rossz lélekű volt s nem bizonyult spártai jellemnek: úgy lopott, csaló és panamázott, hogy végül is rájöttek.

Már pedig Staviskyné és az összes Staviskynék, fajra, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül, azt a pécetet vallják, hogy egy igazán előkelő urinónak csak a férj, vagy a barát sikereiben illik osztozkodnia, de nem a sikeretelenségeiben is.

Ez a felfogás erősíti meg Staviskynében azt a hitet, hogy ártatlan és ami vele történik: e kor legnagyobb hálátlansága és méltatlansága.

Staviskyné és az összes Staviskynék abban a meggyőződésben élnek e földi síralom-völgyben, hogy egy előkelő urhölggynek, akár feleség, akár barátnő viszonylatban állanak egy bizonyos férfival, semmi közük ahhoz, hogy az általuk boldogított áldozat honnan szerzi a rájuk költött százazreket és milliókat.

Sőt: a Staviskynék képzeletében a férfi értéke abban az arányban nő, amilyen nagystíliú gazságra képes egyedül üdvözítő jöletűk, habzsolásuk és fényűzésük kielégítése érdekében.

Azok a mondan típusok, akiknek Staviskyné a legfejlettebb példányuk, szinte szerelmi hevületekre is csak akkor képesek, ha az őket körülvevő fényűzési tárgyakon, a kegy és kényelem rekvizitumain a bűn parfümjét is megérezhetik.

Staviskyné talán egészen őszintén mondja, állítja és hettyegi, hogy nem volt részletes tudomása férje manipulációjáról. A Staviskynék, mint általában a lelkiismeretlen nagyvilági pávák, nem analitikus szellemek. Nem szeretnek mélyre hatolni és valahányszor egy újabb nyakéket, vagy egy új estélyi ruhát raknak kényes alakjukra, eszükbe sem jut indiszkrét kíváncsisággal megkérdezni, hogy imádójuk honnan vette az árat.

Ezek a hölgyek ilyenkor mindig feltűnően diszkrétnek s indiszkrét hajlamukat inkább a mások szennyeseinek kitergetésében élik ki.

Amilyen finom érzékek szimatolják meg férfiakon és hölgyeken az „előkelőség” illatát, amely valósággal mannyai mámorba ringatja érzéki idegeiket, éppoly előkelő rezerváltságot tanúsítanak a pénz eredetének tisztátalan forrásai iránt.

Sokkal parfümösebbek ők maguk, semmint megérezhetnék férjükön, vagy barátjukon a parvenük, a gangszterek és panamisták illatát.

Illetőleg, ha érzik is, mintahogyan Staviskynénak is meg kellett érezni férjeurán, az úgy erkölcsi oldala nem érdekli őket. Az ő szemünkben az a férfi, akinek gyors és lelkiismeretlen sikerei vannak, egyben a legmagasabbrendű erkölcsi lény is, a legmarkánsabb jellem és legkifogástalanabb gentleman.

E hölgyek szemében az erkölctelenség egyenlő a szegénységgel, a munkával és személyes tisztességgel.

Ők maguk rendszerint nem vesznek részt a férfi manipulációiban; ők csak inspirálnak. A bűn Muzsái ők s éppen ezért érthető, ha mint Staviskyné is, fel vannak háborodva, ha orgazdnának nézik őket.

Pedig hát ténylegesen azok ők, vagy ha ragaszkodunk a költői hasonlatokhoz: a bűn szimpadának rendezői és kulisszatolatói, akik megfelelő világitásba helyezik az alvilági színjáték hőseit.

Staviskyné jogi értelemben talán tényleg ártatlan s ha a francia igazságszolgáltatásnak nem volna szüksége bűnbakra, talán szabadon is bocsátanák, annál is inkább, mert a francia igazságszolgáltatási hatóságokról különösképpen köztudomású, hogy nincsenek fából.

De ama magasabb erkölcsi felfogás szerint, mely olyan magas, hogy éppen ezért

„Höfer” hintőpor:

1. sz. gyermekeknek,
2. sz. hölgyeknek (3 szinben),
3. sz. testizzadás ellen

a régi, jó minőségben, új csomagolásban

ismét kapható!!!

1 doboz: Lei 16, nagy doboz: Lei 24.

nem éri el a földet, Staviskyné bűnös, bűnösebb talán, mint a férje volt.

Staviskyné és az összes Staviskynék egy romlott és bomladozó korban a baudelairei értelemben vett „rossz virágai”, a szépség vámszedői, akik a hetéra-mentális legelső fokán tenyésznek és szépségükben több a torz vonás, mint amennyi finomság befogadására korlátozott agyuk egyáltalán képes volna.

Salamon László

Vasárnap este 9: Nagy kabaréelőadás, az óriási sikerű Szilveszteri kabaré megismétlése. Részben új műsorral, malac, bor, cukor-, kávé- és színházjegysorsolással.

Hétfő 8½: Sarah Osnath Halévy világhírű jemeni ének- és táncművész egyetlen vendégjátéka, egész estét betöltő ragyogó műsorral. (Mérésékeltlen emelt helyarárral.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, 1935 január 6: Matiné: Alarcosbál.

Hétfő, január 7: Pillangókisasszony. (Gabriela Augustin felléptével.)

Szerda, január 9: Carmen. (Vera Schwartz felléptével.)

Péntek, január 11: Szimfonikus hangverseny a világhírű Priboda Vasa szülő- és zene-kari számaival. Zongoránál Otto Graf, Bobescu Tean.

Szombat, január 12: (Iskolai matiné): Gyöngyhalászkok.)

Vasárnap, január 13: (Este): Svanda a mŰdás.

Hétfő, január 14: A zsidónő.

EPITOMUNKAS-MOZGO MŰSORA:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Szeleburdi kisasszony.

Hétfőn, kedden 5, 7 és 9 órákor: Szeleburdi kisasszony. Főszerepekben: Anny Ondra és Hans Junkermann.

APRÓ

HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelét csak egy továbbítunk, ha portébélyeg mellékelve van.

Füléres nyelvkurzusok románból. Beszélgetés, fogalmazás. Hatos csoportokban. Kezők, haladók. Katolikus gimnázium, emelet. III. A. osztály. Este 7 órákor.

Lelkiismeretes, jó házból való adventista leány kisgyermeknek mellé ajánlkozik. Kaszay Piroksa Tg.-Mures, Calvin tér 1.

Tejtermék és egyéb élelmiszertermékek, szállítók ajánlataikat, címeiket küldjék „Ortodox kóser” jellegre a laphoz.

Nyaktandókészítést tanulnék. Címet kérek a kiadóhivatalba leadni.

A tél folyamán is állandóan nyitva marad egyre szaporodó vendégeinek kívánságára a FAMILIA kóser vegetárius étterem Kolozsvár, Unió-u. 10. (háttal az udvarban), ahol Schwartz Ignácnek szakavatott vezetése alatt közismerten a legizletesebb ételek készülnek. Diétásoknak speciális ételek.

Marosvásárhely külvárosában, egy félkilométerre az autobuszmegállótól, 25 éve bevezetett, jömeneteli fűszer-, lisztüzlet, italmérésel, csinos lakással, gazdasági udvarral, kerttel, betegség miatt, azonnal eladó. Komoly érdeklődőket utbaigazit a Reggeli Újság kiadóhivatala Tg.-Mures.

Perfekte Wirtschafterin Mädchen aus besserer Familie und übernimmt Aufsicht wie Erziehung in deutscher Sprache bei Kindern. Anfragen in Administration.

A Zsidókörház báljára torta, teaszütemény és szendvics megrendelések a legszebb kivitelben, a legjutányosabb árban Adler cukrásznál eszközölhetők. Str. Londrei (Hosszu u.) 19.

SZÍNHÁZ-FILM

Döntő siker — A döntő éjszaka

Vasárnap este közkívánatra:

A nagy szilveszteri kabaré

megismétlése. Új számokkal, új darabokkal, malac, bor, kávé és jegy-sorsolással

Mit ír a világsajtó Sara Osnath Halewyról

A Magyar Színház hétfő esti világszenzációja

Január 7-én, hétfőn este tartja egyetlen, egész estét betöltő ének- és táncestetélyét Sara Osnath Halewy, a világhírű jemenita táncosnő.

A művésznő párizsi vendégfellépéséről a Le Temps kritikusa így írt: „A jemeni Sara Osnath Halewy művészetéről el lehet mondani, hogy mélyen megrendítő. Az ő éneke már nem ének, az ő táncja már nem tánc. Valami egészen más dimenzióba tartozik. A szerelem és halál emberfeletti ritmusa rángatja titokzatos szálain ezt a gyöngéd, törékeny testit, csodálatos leányt. És ez a leány az istennek énekel és az istennek táncol, kilep az esztétika rámájából és egyszerűen a

mágia birodalmába suhan át. Eneke és táncja messze túllép a mi megszokott esztétikai szabályainkon, mely és mindent felkavaró ritmus az övé, töretlen vitalitás és mégis valami bus reménytelenség: a Kelet szelleme. A szépek új fogalma felé vezet el bennünket ez a fiatal leány”.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap délután 3: AZ ORVOS. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 7: A DÖNTŐ ÉJSZAKA. (Stolz Hilda fellépésével.)

Ön

4 ½%-os 1934. évi országfejlesztési kölcsönkötvényének előnyös felhasználásával

gondoskodhatik családjáról,

anélkül, hogy kölcsönkötvényéről és az abból eredő jogokról lemondana.

Kézpénzfizetés nélkül,

esupán a kölcsönkötvény kamatozódására ellenében.

életbiztosítást köthet

nálunk. Kérjen ezen teljesben újszerű módszertől sürögősen díjmentes és kötelezettség nélküli tájékoztatást a

PHÖNIX

Életbiztosító Társaságtól.

Cluj, Str. N. Iorga 16. — Telefon: 11-48.

HIR

Saul Csernichovszki

Gallileai zaru

— Adler Hubert

Gödölyémmel baktak szük gyalogósvénykosár. Beane virágok, melyek kibuggyantak a szántóföldeken. Fiu találkoznak. Megállt a virágok. Vadmadár tünök nézik, ki a hegyről a völgybe alászállt.

Megszégyenültem. Tán Izráelnek gallilbels, magotvető, dolgos lánya, ki a hegyek alján a barázdákat naponként százzal végigjárja, méltatlányoknál, kik a völgyben sürgölődő szép ruhában sürgőnapkeltétől napnyug

Feketék vagyunk. Testünk sajtószöve ruha fed. A tanyáinkon öreg sziklák, örökhörát járnak. Ha megun összefognak, díszö állnak. Mig alant, a sarga völgyben, egyiptomi ingecske százzal kevert kenőcsökkel szépre szépitik a bőrük, a finom ruhákban s völgyben lakó lányok.

Fekete vagyok. Hajfonatom körül mint a hegyalját Arcom a hegyi sz pirosa mosta. Meg gondoltok a tavas nap, ha végigsurr barázdákon, kinek munkájába akad. mit gondoltok az ősi szél, az állat nyomán nem eng keresgél a vetésben?

Zarandokol a sok Aranyfűlkya világítja az arany utját. Szineshang csengő nótá végig völgyeken. Most mondjátok meg, oka, hogy egyik percben beteg szívem szerelmes borul és másik percben beteg szívem, Dávid király emléktől, bolond virga derül?...

— Romániában enyh jelentik: Ma éjjel a fő a tél továbbra is könnyezik. Iasiban azonban szállt alá a hőmérő. — 34 foz hideg van. ben megszakadás nélkül vazik és így a telefo nagyrésze megrongáló vonatok késéseket szer miatt.

— Porráégett egy Bukarestből jelentik: ki a Pantelimon szossz Vízhiány miatt a tűz totta az egész gyárat. vagy.

UJ KELET Legújabb hírek

Laval elutazása előtt optimista kijelentéseket tett az újságíróknak

Megérkezett Olaszországba a francia külügyminiszter

Párizs, január 4. A program előírásaihoz képest, Laval francia külügyminiszter tegnap este elutazott Rómába. Elutazása előtt a pályaudvaron várakozó újságíróknak azt a kijelentést tette, hogy az egész világ örömmel veheti tudomásul, hogy úgy az olasz, mint a francia kormány átérzi a békével szembeni felelősséget. Az eddigi diplomáciai tárgyalások is a legszívélyesebb légkörben folytak le, noha ismeretes, hogy kényes problémák vannak szőnyegen. A két nemzet közötti barátságot a béke érdekében megengedhetetlenül kell alakítani. Akik bizalmukat beléjük helyezik, nem fognak csalatkozni — fejezte be nyilatkozatát a francia külügyminiszter.

Laval egyébként ma reggel fél 10 órakor Turinba érkezett. A pályaudvaron diszszázad s Mussolini nevében Gaffarelli herceg fogadta.

Az egész olasz sajtó ma reggeli számaiban szívélyesen üdvözlö az olasz földre lépett francia külügyminisztert, kiemelve munkáját, amit az olasz-francia barátság konszolidálása érdekében kifejtett. Az olasz lapok ama reményüknek adnak kifejezést, hogy a minden bizonnyal létrejövő francia-olasz egyezmény rendkívüli befolyással lesz a nemzetközi helyzetre.

Az olasz lapok minden lelkesedésük ellenére azonban megjegyzik, hogy korai az a híradás, mintha Franciaország és Olaszország között készen állana a gyarmatiügyi megegyezés.

Reménykedő hangulat

Az olasz lapok optimista magatartásával egyidejűleg a francia és angol sajtóban is reménykedő hangulat észlelhető. A párizsi lapok azt az óhajukat juttatják kifejezésre, hogy a római kormányfői eszmecsere teljes sikerrel járjon. Diplomáciai körökben ugyan nem várnak közvetlen eredményeket, de bizonyosra veszik, hogy a bizalom helyreállítása kitűnő hatással lesz Európa légkörére.

A Journal des Debats ama nézetének ad kifejezést, hogy a közép-európai kérdésben Franciaország kevéssé fogja tudni érvényre juttatni az olasz-francia megegyezésnél elgondolásait s arra kell szorítkoznia, hogy beérje egy körmönfont formulával.

A Párizsban tartózkodó külföldi lapudósítók megállapításai szerint a francia közvélemény hangulata általában reménykedő Laval római látogatásának várható eredményeit illetően.

London is sikert vár

Angol diplomáciai körökben a tegnapi székszisszel szemben ma sikert remélnék a római kormányfői eszmecsere körül. E körök véleménye szerint a diplomáciai tárgyalásokat Genfben fogják kiszélesíteni s folytatják majd a Saar-ülésszak ideje alatt magánmegbeszélés keretében. A genfi ülészakra ezúttal nemcsak Eden főpecsétör, hanem Sir John Simon külügyminiszter is Genfbe utazik.

Az angol sajtó általában vérmes remények nélkül várja a római francia-olasz kormányfői eszmecsere és ama kérdést teszi fel — nyilván diplomáciai körökből kapott sugalmazásra — hogy vajon alá fognak-e írni Rómában megegyezést. Azt kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy Anglia is feszült érdeklődéssel várja a tárgyalásokat. A Daily Telegraph a római eszmecsere körül kiinduló pontnak, mint befejezésnek állítja be.

Turinban diszszázad és Mussolini megbizottja ünnepelesen fogadták a francia külügyminisztert. Az olasz lapok nagy lelkesedéssel írják római útjáról. A francia közvélemény reménykedő. Franciaország és Olaszország között még nem jött létre a gyarmatiügyi megegyezés

A Star című lap diplomáciai körökből szerzett értesülések alapján feleleveníti Laval római útjával kapcsolatosan a Mussolininak tulajdonított hathatalmi egyezmény-tervét, amelyet a római eszmecsere az olasz kormányelnök intencióihoz képest szintén megvitatnak.

Bécs, január 4. A rendszerint jól értesült osztrák hivatalos lap: a Reichspost közlése szerint Mussolini telefonon interviuált Laval római útja érdekében. Ugyancsak a Reichspost közli, hogy Lavallal együtt a párizsi olasz követ, Custozza herceg is Rómába utazott.

Kétezernégy száz törvényjavaslatot terjesztettek az amerikai kongresszus elé

Roosevelt mindent elkövet a fegyverkezések megszüntetése érdekében

Washington, január 4. (Radior.) A kongresszus elé, amely 74-ik ülészakát kezdte meg, 2400 törvényjavaslatot terjesztettek. Külön érdekességet képvisel Patmann javaslata, melyben 2100 millió dollár jutalmat szétosztását követeli a volt frontharcosok

számára. Egyidejű jelentés szerint az elnökhöz közlő körök szerint Roosevelt elhatározta volna, hogy az év folyamán mindent el fog követni a fegyverkezések megszüntetése érdekében.

Halálbüntetést kért az ügyész a Lindbergh-bébi elrablásával vádolt Hauptmannra

Lindberghné megrázó vallomása a bűnper tárgyalásán

London, január 4. A newjerseyi Flemmingtonban a Lindbergh-gyermeket elrabló Hauptmann bűnperében hosszas huza-vona után megalakult az esküdtszék. A megalakulás aktusa azért húzódott el, mert úgy a vád, mint a védelem képviselői kiadósan éltek az esküdjtörvény visszavételének jogával. Az esküdtszék tagjai között 8 a férfi és 4 a nő. A mai tárgyalási napon Williams államügyész ismertette a terjedelmes vádiratot. Jelen voltak a tárgyalási teremben Lindbergh és felesége is. Amikor az ügyész a vádiratból az elrabolt gyermek halálának valószínű körülményeit ismertette, Lindbergh né kezei közé rejtette arcát.

Egyébként a Hauptmann-per tegnap dé-

utáni tárgyalásán Lindberghné tett vallomást, aki könnyes szemmel elevenítette fel gyermekének elrablását. A vallomás alatt Hauptmann izgatottan viselkedett. Azután maga Lindbergh mesélte el a rablás történetét. Kihallgatását ma folytatták.

A Hauptmann-per mai tárgyalásán annak védője kijelentette, hogy a rablást a Lindbergh házában tervelték ki, de nem a család tagjai. Reilly ügyvéd szerint 5 személy van belekeverve az ügybe, akiknek neveit közölni fogja a bírósággal.

Újabb jelentés szerint a Hauptmann-per ügyésze halálbüntetés kiszabását kérte a vádlottra.

Megkerült és azonnal letartóztatták az őrt, akivel együtt a grivicai elitéltek megszöktek

Bucuresti-Bukarest, január 4. A belügyminisztérium vizsgálatot rendelt el a craiovai szökés ügyében. Valószínűleg a börtön igazgatóját felfüggesztik állásából.

Egyébként Stoic őr, aki a három rabot a kórházba kísérte, megjelent a bukaresti északi pályaudvar rendőrkirendeltségénél, ahol elmesélte, hogy ő elindult a kórházba a rabokkal és délután a mogyosai állomás közelében a Minovic villa előtt ébredt fel. Nem tudja, hogyan került oda, de egy ar-ra járó ember szabadította meg a kötelekeitől. Az állomás rendőrsége azt tanácsolta Stoicának, hogy térjen azonnal vissza Krajovába, amit meg is tett. Éjjel érkezett vissza, rögtön kihallgatták és miután vallomásaiban ellentmondásokba keveredett, letartóztatták. A hatóságok nem kételkednek abban, hogy az autót, amelyben Donca és társai megszöktek, előkészítették a szöktetésre és Bukarestbe ment a szökevényekkel. Azt hiszik, hogy bukaresti taxi a vonatkozó autót. A szökevények fényképet

közölték az ország összes rendőrségeivel, rokonai és barátai lakásán házkutatást tartottak, de eddig nem sikerült nyomukra jutni. A fővárosi rendőrség 3 gyanus sotört letartóztattott. A börtön igazgatósága közölte az ügyészséggel, hogy a három szökevény engedélyt kapott, hogy a kórházban szifiliszellenes injekciókkal kezeljék.

Kamara Színház
Budapest

Minden este:

Bankett a Kék Szarvasban

Török Sándor nagysikerű színműve.

A gyomor mint a bélrendszer védelmezője

A gyomor, amely az élelmiszereket többé-kevésbé összegyűlve, hidegebben vagy melegebben kapja, félig megemésztve a pepszin által, a vastagbélnek adja át ezeket. Ha az élelmiszerek nincsenek megfelelő módon megemésztve, irritálják a végbélet, székelés nehézségeket és zavarokat okozva. A gyomor működésének megkönnyítésére nincs jobb szer a Magnesia Bisurata-nál. Egy kis pohár vízzel elvegyítve nemcsak az emésztést segíti elő, hanem neutralizálja a savasodási folyamatot, amit az élelmiszerek fermentációja okoz. A Magnesia Bisurata azonnal megszünteti a gyomorbántalmakat, a rossz közérzetet, a gyomorégést, a gázokat a rossz szájíz, a gyomorsavat, a migrént és az álmatlanságot, aminek az okozói mind a bélzavarok. A Magnesia Bisurata azonnal hat. Vegyen belőle ebédután egy kis kanállal és rögtön észreveszi, hogy jobban emészt. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában kisdoboz 75, nagydoboz 110 lejért.

Tovább robbannak a bombák Havannában

Havanna, január 4. (Radior.) A guanjavi vízművek mellett bomba robbant és megsemmisítette azt. A cionfugosi fiúiskolában szintén bomba robbant és nagy károkat okozott. Emberéletben azonban nem esett kár.

Ötezer zsidó vándorolt be novemberben Palesztinába

Jeruzsálem, január 4. A palesztinai kormány bevándorlási hivatalának kimutatása szerint 1934 november havában 4838 zsidó vándorolt be az országba, ezek közül 371 kapitalista, vagyis minimálisan 1000 fonttal rendelkező tőkés. Turista-vizummal 448 zsidó vándorolt be.

Hónapról-hónapra drágul az élet Romániában

Bucuresti-Bukarest, január 4. (Az Uj Kelet tud.) A különböző külkereskedelmi megfigyelések és korlátozó intézkedések következtében az utóbbi időben határozott ár-emelkedések tapasztalhatók országszerte. Az ár-emelkedés főképpen a külföldi árucikre vonatkozik. Ezek közül különösen a rizs és a pamut ára emelkedett feltűnően, aminek az ország fogyasztó közönségére nézve hatalmas jelentősége van, miután mindkét áruból nagy mennyiségek fognak az országban.

Amennyiben az árak jelenlegi alakulását az 1934 decemberi index számokkal hasonlítjuk össze, a fogyasztási cikkek árai a következőképpen alakultak:

Az élelmiszerek decemberben 31.64-szer voltak drágábbak, mint 1916 augusztusában, 1934 novemberében — vagyis egy hónappal előbb — azonban csak 30.78-szor voltak drágábbak. A ruházati cikkek 1934 decemberben 32.59-szer voltak drágábbak, mint 1916 augusztusban, míg a különböző fogyasztási cikkek ára: fa, petrólem, benzin, papír, stb. 29.37-szer volt drágább mint 1916.

Igy tehát összegezve, átlagosan a megélhetés a múlt év decemberében 31.20-szor volt drágább, mint 1916 augusztusban. Ez az arány a múlt év novemberében 30.70 volt, októberben 30.15, szeptemberben pedig 30.08 volt.

Igy tehát a kereskedelmi minisztérium mellett működő, statisztikai hivatala általános drágulást állapított meg, amely hónapról-hónapra növekszik.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 9-77.

Cenzúra

Taxa postali
plátte in num.
No. 224715/929.

18. Telefon: 9-77. Előfizetés Havonta 110, negyedévi 400, egészévi 1200. (Külföldre: Havonta 2, negyedévi 12, egészévi 20.) A közlés díjazás szerinti "UJ KELET" az erdélyi és a magyarországi politikai életünk utánpótlását és megjelölését eng.

A londoni egyez

Hetek óta egyébről se hallunk, mint az ugynevezett David Ben Gurion tinszky irtak alá Londoni egyezmény két részét, „megnemtamadási” és a revizionisták szabályozására írták. A másik már konkrétan a palesztinai bevándorlásra nézve.

Ben Gurion még Európa egyezménynek még csak nyilvánosságra — a mással részről még csak a verziók keringtek, amiknek jelentek meg a párt munkásság ellenzéki „heszkem” ellen.

A munkáfront elárul Ben Gurion. Aki még akinek beszámolója még Amikor Ben Gurion lembe és pártjának vezetői tárgyalásokról, pillott be az egyezmény.

Az ellenzéki csoportok a munkáspárt vezetői közt fognak bizonyos melyekről ők nem tudnak. Delegáció kereste fel világosítást kért. Mire így felelt:

— Menjtek a falak közé, melyeket plakátokkal a bizalmat, mint irtok a falak beragasztmentek most is a falak. E bevezetés után letűt és elmondott nekik tárgyalásokról.

Azóta enyhült a feszültség ugyan nem dőlt be plakátírózás helyett tárgyalások folytak.

A közeli napok döntő a cionista béke szempontjából.

Maniu és Mad

egyikük a higgadság toltás szimbóluma, a gyorsesű, határozott. Mindkettő a nagy éppártalakulatnak, a ne tagjai és meg van a kái életében.

Most egyazon napotuk.

Maniurol, hogy merlene a hadacsonyi vik Madgearuról, hogy niu megéjében vadásnök nyugatjeseének.

A Maniu ellen elkémegefoiták.

Madgearu is cáfoltokai okokból vadászkönyének.

A cáfolatok arra jömbert a megcáfolt és Kétségtelen, hogy ne ilyen hírek Maniuhetek eseményei után dik visszavonulása egy történt.

Hogy pedig a párt egyénisége indult el a dacsonyba vadászni, a né jobban bizonyítja, meté magánya csak sél ember mögött bertömeg és intellektuengedi eltemetni politik.

Ezek a jelenségek életünk. Kétségte olyan momentumot

Az az agifáció, amém az „idegenek” e emlegetésével történi igazán kevés közük. mányos kérdésekhez, folytak.

Megszöktek már,